

Ukanikorongi Ubana a Asu u Aza a Roma

Ukukpa u kadyanshi

Atoni a da a'ari a Roma alya Bulus wa koronku ukanikorongi u na vi. Kotsu wari u bana a Roma wa an u korongi u da vi. Ilyuci i Roma i'ya i lai ugbonguro a likimba a a'ayin a Bulus, kpam gba magono ma baci dem ma lya tsugono a uyamba vi, Kaisa da a tsu isa yi. Arevi a da pini ushani, kpam Bulus korongu ta n u kirani n u tofugbusi ili i'ya Kawauwi ka yain a asuvu a ili i'ya Kashila ka foofusukoi likimba.

Bulus gita ta u wenikei tyoku da ya dem wari n unyushi a asu u Kashila, adama a nala ya dem pecene ta n Kashila. An u wokoi Kashila kari uza u maci, nala dem uza da dem baci wa ciga u rongo evu n Kashila she u woko uza u maci. Uza wa la wari uza u maci wa, she Yesu koshi. Ukpa u ne u woko ta ufarakpa a asu u ama gba, kpam Kashila ka naka ta ucira u ufarakpa vi a asu u uza da baci dem u wushuki n Yesu.

A tagarada u na vi, Atoni a ka fuda ta a ka rotsongusu ili ushani a kaci ka tyoku da Yesu yain manyan ma pige u wauwa le. A ka yan ta ucira a asuvu a upityanangu u le kpaci a ka reve ta tyoku da Kashila ka wene le mai. Ureve u nala vi wa zuwa le ta a rongo mai kpam wa banga le ta dem a tonuko aza roku ukuna u Yesu n tyoku da kpam wa banga le.

Ili i'ya i'ari pini a tagarada u na vi

Bulus n Kadyanshi ka Shinga ka ne (1:1-17)
 Ya dem wā tā n unyushi (1:18–3:20)
 Ure u ḍa Kashilā ka tsu wusha ama (3:21–4:25)
 Uma u savu u ama a Kashilā (5:1–8:39)
 Aza a Isara'ila tani? (9:1–11:36)
 Tyoku ḍa uza wa rongo uma u savu u uciga
 (12:1–15:13)
 Afobi a Bulus n idyani i ne (15:14–16:27)

Ukukpa u kadyanshi

¹ Mpa Bulus uza ḍa u korongi ukanikorongi u na vi. Mpa kagbashi ka Yesu† Kirisiti† Kawauwi† ka. Kashilā ka dangasa mu tā n woko kasuki,† kpam u suku mu n ba n yain kuḅari ku Kadyanshi ka Shinga† ka ne.

² Caupa, Kashilā ka yan tā kazuwamgbani† ka Kadyanshi ka Shinga ka na a asu u ntsumate n ne, tyoku ḍa a korongi a Tagarāda u Kashilā u Uwulukpi.†

³⁻⁴ Kadyanshi ka Shinga ki ukuna u Maku ma ne u ḍa u dansai; wata, Yesu Kawauwi Asheku a tsunu. A matsa yi tā tyoku u vuma, eyi kumaci ku Dawuda† Magono ka wari. Shegai Kulu ku uwulukpi ku wenike tā n ucira, Yesu Maku ma Kashilā ma, kpaci u 'yangasa yi tā a ukpa.

⁵ A asu u Kawauwi, Kashilā ka naka mu tā manyan ma shinga ma kasuki. Manyan ma na mi ma ma tono n ama a iyamba gba a wushuku kpam a panaka yi. Aya ma yanka manyan ma na mi.

⁶ I'a tā a asuvu a ama a nala yi a ḍa Yesu Kawauwi u dangasai.

7 N korongu ƚa ukanikorongi u na vi ubana ara de gba aza da a'ari a ilyuci i Roma.† Kashila ka ciga da ƚa kpam u isa da i woko ama a uwulukpi a ne.

Asaka Kashila Tata u tsunu n Asheku Yesu Kawauwi u naka da ukuna u shinga† na ndishi n shinga.

Bulus yain kavasu n ucikpa

8 Asaka n gita n cikpa Kashila a asuvu a kala ka Yesu Kawauwi adama a de gba. N yan ƚa nala adama a da gba ama a asuvu a likimba a ka dansa ƚa ukuna u upityanangu u de.

9 Kashila ka reve ƚa n asaka uyansa kavasu adama a de wa, na n gbashiki yi n katakasuvu ka va, na n dansi Kadyanshi ka Shinga ka Maku ma ne.

10 A'ayin a da baci ma yan kavasu, n tsu folo ƚa Kashila ka asaka mu n kondo da, kpam nala wa woko Kashila ka wushuku baci.

11 Ma ciga ƚa n wene da tsara n naka da ucun u una u shinga u da Kulu ku Kashila ku naka mu. Ka ka banga da i gbonguro a asuvu a Asheku.

12 Dana da ma dana ma ciga ƚa tsu bangamgbana i n upityanangu u da tsu tsara i. Upityanangu u de wa banga mu ƚa, kpam upityanangu u va wa banga da ƚa.

13 Aje a va, ma ciga ƚa i reve an n tsu fobuso ƚa n tuwa n kondo da. Shegai ili i roku i tsu kangu mu ƚa uyan nala. Ma ciga ƚa n zuwa ama a toni Kawauwi a asuvu a Roma, tyoku da n yain a asu u atoku a de Awulawa.†

14 U kana ƚa n gbashika ama gba: Nheline n aza da bawu a'ari Nheline; aza da a'ari arevi n aza da bawu a revei ili.

15 Ili i'ya i zuwai n matsai cika ma ciga n yanka da kufari ku Kadyanshi ka Shinga a Roma i'ya gai la vi.

Ucira u uyan Kadyanshi ka Shinga

16 N pana uwono adama a Kadyanshi ka Shinga ka Kawauwi ka na ki wa, kpaci ucira u da Kashila ka yankai manyan u wauwai uza da baci dem u pityanangi u da la vi, ili i'ya i bidyai aza a Yahuda ubana aza da bawu a'ari aza a Yahuda.†

17 Kadyanshi ka Shinga ki ka wenike ta tyoku da Kashila ka gonukoi ama, a woko ama a maci n eyi: a asu u upityanangu u da tun a kagita hal ubana a makorishi. Tyoku da Tagarada u Kashila u danai, “Uza da Kashila ka gonukoi uza u maci† n eyi wa tsara ta uma adama a da u wushuki n Kashila.” ◇

Ama gba a nusa ta

18 Kashila uza da wari a zuba† wa wenike ta tyoku da wa pana upan, a asu u ukidaga ama ugana a unyushi u cingi n ikuna i cingi i'ya a yansai. A kangu ta ukuna u mayun n tsicingi tsule.

19 Kashila ka yan le ta mavura, adama a da a reve ta ili i'ya i gain ama a reve a ukuna u Kashila mai, kpaci Kashila ka wenike le ta i'ya gba.

20 Ama a ka wene ucira u Kashila u da bawu wari n utyoku n a'eshi a le wa, kpam n ure u uyawunsa u ne u uwulukpi. Tun an Kashila ka yain likimba, gba ili i'ya u yain i wenike ta tyoku da wari. Adama a nala, ama a ka tsara ure u kunyani wa.

21 Ko an a revei Kashila, a 'yuwan yi ta unaka tsupige tyoku u Kashila ka mayun, a 'yuwan yi

◇ 1:17 Hab. 2:4; Gal. 3:11; K.Ib. 10:38.

kpam ucikpa. A unā u nala, aku uyawunsa u le u wokoi u gbani. Atakasuvu a utengeshi a le a shadangi n karimbi.

²² A da a'a tā n ugboji, shegai a wokoi atengeshi.

²³ A lyaka Kashilā ka tsupige uza da wari n uma bawu utyoku kayala wa. Aku a gonoī a lyakai ameli a da a rotsoi ama aza da bawu a'ari n uma u da bawu wari n utyoku, na nnu, na nnama, n a'ali kayala.

²⁴ Adama a da a yansai ili i nala yi, Kashilā ka asakai ama a nala yi a karai ure u le. A yain gba ili i'ya a ka ciga a yain, kpam maluwa ma cingi ma le ma zuwa le a yangbanai tsishankala tsu uwono n ikyamba i le.

²⁵ A 'yuwain ukuna u mayun u Kashilā aku a wushuki n kaban. A lyakai ili i'ya Kashilā ka yain kayala a unā u da a ka lyaka uza da u yain i'ya kayala. Aya uza da wa wusha icikpali hal ubana bawu utyoku. Ami.†

²⁶ An u wokoi a yain nala, aku Kashilā ka asaka le a tonoi maluwa ma uwono ma le. Aka a ka vakusu n atoku a le aka, kpam nala u gain u woko wa.

²⁷ Nala dem a'ali a yain. A asakai uciga uvakusu n aka, aku a wokoi n maluwa ma pige ma uyan tsugbani n a'ali. A yain ili i uwono n atoku a le, kpam ili i'ya i gitai n ele i'ya mavura adama a ili i utengeshi i'ya a yain.

²⁸ Ama a yawunsa an wari n kalen a tsara ureve u mayun u Kashilā wa. Aku Kashilā ka lazai ka asaka le n atakasuvu a cingi a le, u asaka le a yain ili i'ya bawu i'ari i gain a yain.

²⁹ A shadangi n gba icun i unyushi u cingi n tsicingi. A ka cigaka kaci ka le ili dem. A kovoi ama. A shadangi n malyon. A ka ciga mawunuka gbani gbani, n a shilakanasi n atoku, a vurusai a'ene atoku. Kain dem uyawunsa u le u ili i cingi u da a kaci ka ama. A yain ndyami.

³⁰ A nangasai a'ala a ama. A kovoi Kashila. A wenike ama karinga wa. A yain aradi. A cikpalasai kaci ka le. A matsai a yain tsicingi a ire i savu. A naka isheku i le karinga wa.

³¹ A'a ta n utengeshi. A shadangusu kazuwamgbani ka le wa. A wenike ikuna i shinga ko asuvayali wa.

³² A reve ta mele† ma Kashila ma dana ta uza da baci wari nala u gan ta u kuwa. Shegai nala u fishinka le a lyai kelime n uyan tsicingi tsu le wa. Hal gbam a wushunki aza roku a yain dem nala.

2

Afada a Kashila

¹ Gaawan ya rongo ta a udansa, “Ama a da va dansaka vi aza a cingi a da!” Shegai eda dem ama a cingi a da tyoku da a'ari, kpam i'a n ili i'ya ya dana wa! I dana baci ama a cingi a da, kpam a ka kidaga le ta ugana, kaci ka de ka ya kidaga ugana, kpaci ili i te i'ya ya yansa.

² Tsu reve ta Kashila ka yain derere an u kidagai aza da a ka yansa ili i nala yi ugana.

³ An wa i wenei unyushi u ama a na yi hal i kidaga le ugana, kpam eda dem nala ya yansa, nida ya wundya ya la a ukida u ugana u Kashila?

⁴ I goro Kashila an wari uza u shinga, kpam an bawu u yanka da mavura kute-kute, ko adama

ahankuri a ne? Mayun ɗa ili i'ya i zuwai Kashila kari uza u shinga ara ɗe i'ya an wa ciga ɗa i kpatala† utuwa ara ne.

⁵ Shegai eɗa i ryagbaja ta kpm i 'yuwain ukpatala a asu u Kashila. Wa zuwa ɗa ta i pana ikyamba cika kain ka wa wenike upan u ne kpm u yain afada dere.

⁶ Kashila ka tsupa ta ya dem a ili i'ya u yain.

⁷ Wa naka ta uma u ɗa bawu wari n utyoku a asu u aza ɗa a lyai kapala n uyan ili i shinga, aza ɗa kpm a zama yi u naka le tsupige, n icikpali, n uma u ɗa bawu wari n utyoku.

⁸ Shegai wa tsungu ta upan u ne a asu u aza ɗa a rongoi tsara a naka kaci ka le upana kayanyan koshi, kpm a 'yuwain unaka ukuna u mayun karinga, kpm a ka yansa ikuna i cingi maco.

⁹ Kashila ka zuwa ta ya dem uza ɗa wa yansa unyushi u cingi maco u pana ikyamba kpm u pana mɓala. Nala wa gita ta ve a asu u aza a Yahuda, aku a asu u Awulawa.

¹⁰ Shegai wa naka ta tsupige, n icikpali, na ndishi n shinga a asu u uza ɗa baci dem wa yansa ili i shinga. A asu u aza a Yahuda u ɗa nala wa gita, aku a asu u Awulawa.

¹¹ Nala Kashila ka yanka ama gba afada un u te.

¹² A ka foro ta Awulawa a yan baci unyushi u cingi, ko an u wokoi a reve Mele ma Kashila ka nakai Musa† wa. A ka foro ta aza a Yahuda a yan baci unyushi u cingi, kpaci a'a ta n Mele mi.

¹³ Kashila ka zuwa ama a woko ama a maci a kapala ka ne an a tonoi Mele wa. Shegai a ka woko ta nala a yan baci ili i'ya Mele ma danai a yain.

¹⁴ Ko an u wokoi Awulawa, aza da bawu a'ari n Mele, a dangasaka ta kaci ka le a toni ili i'ya Mele ma danai, a wenike ta a atakasuvu a le a reve ta ili i'ya i'ari dere n ili i'ya i'ari i cingi.

¹⁵ A wenike ta mele mi ma ta a asuvu a le, adama a da uyawunsa u le u tsu tonusuko le ta ili i'ya a ka yansa i'a mai wa, ko kpam u tsu tonusuko le ta a ka yansa ta ili mai.

¹⁶ Gba ili i na yi ya gita ta a kain ka Kashila ka yanka uyawunsa u ama u da wari usokongi afada a asu u Yesu Kawauwi. Kadyanshi ka Shinga ka ma yansa kuɓari ku ka danai nala.

Aza a Yahuda n Mele

¹⁷ Uza u Yahuda da baci vari, n Mele ma vu pityanangi. Va yan ta aradi an vari a asuvu a ama a Kashila.

¹⁸ Vu reve ta ili i'ya wa ciga vu vu yain, vu reve ta kpam ili i'ya i'ari derere, kpaci vu rotsongusu ta Mele mi.

¹⁹ Vu bidiga ta kaci ka vunu vu woko uza da wa rono arumba, vu bidigai kpam kaci ka vunu vu woko katyashi ka aza da a'ari a asuvu a karimbi.

²⁰ Vu wenei yavu va wenike ta atengeshi ili i'ya i'ari dere, kpam i wenishike aza da bawu a revei ili. Va ta n Mele mi, adama a nala vu wenei yavu vu reve ili dem, kpam vari n ukuna u mayun gba.

²¹ Vu wenishike ta ama, ndya i zuwai bawu vu wenishikei kaci ka vunu? Vu tonusuko ta ama kotsu a yain uboki wa, shegai avu vu gonoi va boko.

²² Vu da u gan a yain tsishankala wa, shegai avu vu gonoi va yan tsa. Vu da u gan a lyaka ameli

kayala wa, shegai va tsarasa ta ili i'ya i tsu uwa vu a ure u da bawu u gain a kuwa ku ameli a le.

²³ Vu yan ta aradi an vari n Mele, shegai vu zuwa ta ama a goroi Kashila, kpaci vu 'yuwain ma unaka karinga.

²⁴ Dere da tyoku da Tagarada u Kashila u danai, “Awulawa a tsu wishisa ta Kashila adama a de.” ◇

²⁵ Uza u Yahuda da baci vari, kpam va yan ili i'ya Mele ma danai vu yain, a kida vu baci kacombi,† u woko gbani wa. Shegai vu naka baci Mele mi karinga wa, dere da yavu a'ari a kida vu kacombi wa.

²⁶ A tsu kida Awulawa a combi wa, shegai a yan baci ili i'ya Mele ma danai, Kashila ka wene le ta yavu a kida le ta a combi.

²⁷ Kashila ka tuwa ta ka yanka aza a Yahuda afada, kpaci Awulawa n kaci ka le a naka ta Mele mi karinga. Va ta n Mele mi kpam a kida vu ta kacombi, shegai vu 'yuwain unaka Mele mi karinga. Awulawa a naka ta Mele mi karinga, ko an u wokoi a kida le a combi wa.

²⁸ Adama a da ama a revei an avu uza u Yahuda u da, kpam a kida vu kacombi, nala u gonuko vu uza u Yahuda u mayun wa.

²⁹ Mayun tani, uza u Yahuda u mayun aya uza da katakasuvu ka ne kari dere n Kashila. Kpam ukida u kacombi u mayun u da an a kida vu ikyamba wa, shegai usavada u katakasuvu u da, manyan ma Kulu ku Kashila ma la vi. Usavada u katakasuvu u nala vi, manyan ma Mele ma a korongi ma wa. Ucu u vuma u nala vi wa wusha ta icikpali a asu u Kashila, shegai a asu u ama wa.

◇ 2:24 Isha. 52:5; Izk. 36:22.

3

¹ Aza a Yahuda a'a nili i roku i'ya ama da a buwai bawu a'ari n i'ya? Ndya i lobonoi a kida le baci acombi?

² I lobono ta a ire ushani! Ure u kagita u da, Kashila ka wushunku ta aza a Yahuda n akani a ne.

³ Mayun da aza roku a le a wushuki n akani yi wa. Nala wa bishinka Kashila uyan ili i'ya u zuwamgbanai da?

⁴ Ko kenu! Ko ya dem u woko baci uza u kaƙan, Kashila ka ta pini uza u mayun. Tagarada u Kashila u dansa ta ukuna u ne, "Ili i'ya baci dem vu dansai, ya dem wa wene ta mayun da.

A'ayin a da a baci dem a banka vu a asu u afada, vu tsu lya ta kaci." ◇

⁵ Aza roku a dana ta, "Tsu yan baci unyushi, nala u wenike ta a kateshe Kashila uza u maci da. Adama a nala tsu dana de la vi Kashila ka nusa ta u foro tsu baci." (N pana ta ama a danai nala.)

⁶ Shegai nala wari wa! Mayun da baci Kashila ka tsu yansa ili i shinga wa, wa fuda wa yanka likimba afada wa.

⁷ Uza roku u dana ta, "N yan baci kaƙan, kpam kaƙan ka va ka wenikei ili i'ya Kashila ka danai mayun da kpam ka naka yi tsupige, nida Kashila ka dana mpa uza u unyushi u cingi u da aku u yan mu mavura?"

⁸ Nala baci wari, ya fuda ta kpam ya dana, "Asaka tsu lyai kapala n uyansa unyushi u cingi tsara u woko utsara u tsupige u Kashila." Ama

◇ 3:4 Ishp. 51:4.

roku a tonuko tsu t̄a kagbani a da ucun u uwenishike u nala vi u d̄a tsa yansa. Shegai nala w̄ari wa! Kashil̄a ka yan le t̄a mavura a ili i'ya a yansai.

Uza u maci w̄a la wa

⁹ Dana d̄a tsa ciga tsu dana ātsu aza d̄a ts̄ari aza a Yahuda tsu la aza d̄a a buwai d̄a? Nala wa! Tsu wenike d̄a d̄e an unyushi u cingi wa tono n ama gb̄a; wata, aza a Yahuda n Awulawa.

¹⁰ Tagar̄ada u Kashil̄a u tonuko tsu t̄a,
“Uza u maci w̄a la wa,
ko uza u te.

¹¹ Uza u kakiri w̄a la wa.

Uza w̄a la wa zama Kashil̄a wa.

¹² Gb̄a le a kpatal̄aka d̄e Kashil̄a kucinā.

Ya dem u woko d̄e uza u gbani.

Uza w̄a la u yain ili i maci wa.

Ko uza u te.” ◇

¹³ “Kadyanshi ka le kasaun ka ukukpi.

Kadyanshi ka le ushadangi u d̄a kari n kaƙan.”

“Ili i'ya a dansai i'ā t̄a tyoku u tsukonu tsu kali.” ◇

¹⁴ “A tsu rongo t̄a uyansa un̄a u cingi u d̄a w̄ari akoni a de.” ◇

¹⁵ “Ufobusi u d̄a a'ari maco tsar̄a a wuna ama.

¹⁶ A asu u d̄a dem a banai a tsu tuko t̄a uwacinsa n upana u ikyamba.

¹⁷ A tsu yan ili i'ya ya zuwa ama a rongo n̄a ndishi n shinga n atoku wa.” ◇

¹⁸ “A tsu pana gb̄am uwonvo u Kashil̄a wa.” ◇

¹⁹ Tsu reve t̄a gai ili i'ya gb̄a Mele ma danai, ma dana t̄a i'ya a kaci ka aza d̄a Kashil̄a ka n̄akai ma. Nala w̄ari tsar̄a ama gb̄a a namba ili i udana, kparam

◇ **3:12** Ishp. 14:1-3; Ishp. 53:1-3. ◇ **3:13** Ishp. 5:9; Ishp. 140:3.

◇ **3:14** Ishp. 10:7. ◇ **3:17** Isha. 59:7-8. ◇ **3:18** Ishp. 36:1.

kotsu gbà likimba u reve an wàri a kere ka afada a Kashilà.

²⁰ Uza wa fudà wa woko uza u maci n Kashilà a asu u utono u Mele wa, kpaci manyan ma Mele ma la wa. Ili i'ya Mele ma tsu yan i'ya ma zuwa tsu tsu reve an tsu yain unyushi u cingi.

Uwoko uza u maci a asu u upityanangu

²¹ Shegai gogo-na Kashilà ka wenike t̄a ure u roku kau u ugonuko ama a woko ama a maci. Mele mi n ikorongi i ntsumate a yan t̄a kadyanshi ka ure u na vi, shegai a asu u unakà Mele ma Musa karinga da wa.

²² Kashilà ka gonuko t̄a ama a woko ama a maci a wushuku baci n Yesu Kawauwi u takpa le unyushi u cingi u le. Kpam gbà ama a ka tsarà t̄a uwauwa a asu u ure u te u na vi, ko an ya baci a'ari ko tani ndya baci a yain.

²³ Ya dem yan t̄a unyushi u cingi, kpam tsu gusa t̄a a tsupige tsu Kashilà.

²⁴ Shegai Kashilà ka gonuko le t̄a a wokoi dere a asu u ukuna u shinga u ne u da u nekei gbani. U yan t̄a nala vi a asu u Yesu Kawauwi, uza da u wutukpa tsu u takpai unyushi u cingi u tsunu.

²⁵ Kpaci Kashilà ka neke t̄a Yesu Kawauwi tsarà u takpa mavura ma unyushi u cingi u ama tsarà Kashilà ka pana kpam upan u le wa. Kashilà ka gonuko t̄a ama a woko dere a wushuku baci Kawauwi ka wotsongi mpasa n ne, an u nekei uma u ne udarakpaɗ adama a le. Kashilà uza u ahankuri da kpam u tsu yansa t̄a ukuna dere. Nala wari caupa, an bawu u tsu yan ama mavura adama a unyushi u cingi u le.

²⁶ Kpam Kashilā ka neke t̄a Yesu tsarā u wenike an u yain ili i'ya i'ari dere. Gogo-na u gonuko de aza a unyushi u cingi a woko dere a kapala ka ne adama a dā a wushuki n Yesu.

²⁷ Nala baci, nte kalen ka arādī a tsunu? Nte tani k̄ari! An Kashilā ka wusha tsu, adama a ili i shinga i'ya tsu yain dā wa. Adama a upityanangu u tsunu u dā.

²⁸ Kashilā ka gonuko tsu t̄a tsu wokoi dere a kapala ka ne adama a dā tsu wushuki, shegai adama a dā tsu tonoi Mele mi u dā wa.

²⁹ Kashilā k̄a adama a aza a Yahuda koshi dā? A'a! Kashilā k̄a t̄a dem adama a Awulawa. Mayun, ka Awulawa ka dem.

³⁰ Kashilā ka te ka koshi, kpam ure u te u dā koshi u dā u tsu wusha ama. U tsu gonuko t̄a ama a woko dere a kapala ka ne a wushuku baci n eyi. U woko she aza a Yahuda ko Awulawa wa.

³¹ Gogo-na an tsu tsarai upityanangu, tsu vutalā Mele mi dā? Ko kenu! Upityanangu u dā u zuwa tsu tsu woko ili i'ya Mele mi ma ciga tsu tsu woko mayun.

4

Upityanangu u Ibrahi

¹ Ndyā tsa dana makoshi ma cau ma tsunu Ibrahi† ma rotsongusi a ukuna u upityanangu?

² Kashilā ka gonuko yi baci u wokoi dere adama a ili i'ya u yain, wa tsarā t̄a ili i'ya wa yan arādī n i'ya, shegai ure u Kashilā wā adama a uyan ili wa.

³ Tagarāda u Kashilā u dana t̄a, “Ibrahi wushuku t̄a n Kashilā, adama a nala Kashilā ka gonuko yi t̄a u woko vuma u maci.” ◇

◇ 4:3 Kag. 15:6.

⁴ Vuma u yan baci manyan, u kaṅa ta a tsupa yi adama a ili i'ya u yain. Katsupi ka malen ma manyan ka nala ki kune ku gbani wa.

⁵ Shegai va zuwa Kashila ka gonuko vu vu woko dere adama a ili i'ya vu yain wa. Kashila ka wusha ta aza a unyushi u cingi adama a da a pityanangi n eyi.

⁶ Dawuda dana ta dem nala an u yain kadyanshi ka ipeli i vuma da Kashila ka wushai tyoku u vuma u maci, ko an u woko uwoko u maci u nala vi adama a ili i'ya vuma u nala vi u yain da wa:

⁷ “Ama a da a yain ili i cingi i'ya Kashila ka cim-busai,

a yan ta ipeli i mayun.

Kashila ka takpa le de unyushi u cingi u le.

⁸ Ama a nala yi a pele ta,

aza da Magono ma Zuba bawu ma ciɓa unyushi u cingi u le.” ◇

⁹ Ipeli i'ya Dawuda yain kadyanshi ki ya aza da a kidai acombi a da koshi? Nala wa, ko kenu! Ya aza da bawu a kidai acombi a da dem. Kpaci tsu dana de ili i'ya Tagarada u Kashila u danai, “Ibrahi wushuku ta n Kashila, adama a nala Kashila ka gonuko yi ta u woko vuma u maci.”

¹⁰ Nida na vi gitai? Kashila ka wusha Ibrahi kahu a kida yi kacombi da ko cina a kida yi de? Kahu a kida yi kacombi da Kashila ka wusha yi.

¹¹ Ukida u kacombi iryoci i'ya an Ibrahi wari n upityanangu kpam Kashila ka wushuku de n eyi, aku u gonuko yi u woko vuma u maci, tun kahu a kida yi kacombi. Adama a nala Ibrahi aya asheku a aza da a'ari n upityanangu bawu a kidai acombi.

◇ 4:8 Ishp. 32:1-2.

A woko t̄a derere n Kashil̄a adama a d̄a a'ari n upityanangu.

¹² Ibirahi kpam aya dem asheku a aza d̄a a kidai acombi, a'a baci gai n ucun u pityanangu u d̄a Ibirahi w̄ari n u d̄a tun kahu a kida yi kacombi.

Kazuwamgbani a asu u upityanangu

¹³ Kashil̄a ka yankai Ibirahi n̄a mmuku n tsikaya n ne kazuwamgbani u da wa nak̄a le t̄a likimba. U yan nala adama a d̄a Ibirahi nak̄ai Mele karinga wa, shegai upityanangu u ne n eyi u d̄a u zuwai u wusha yi.

¹⁴ Ama a ka wusha baci ili i'ya Kashil̄a ka zuwamgbanai a asu u utono Mele, upityanangu u woko d̄e la vi u gbani. Kpam kazuwamgbani ka Kashil̄a ka yankai Ibirahi ka woko dem la vi d̄e ka gbani.

¹⁵ Kashil̄a ka tsu pana t̄a upan u ama a kpaḍa baci utono Mele. A da baci mele m̄ari la wa, vuma w̄ari wa kodo ma wa.

¹⁶ Adama a nala ama a wusha t̄a kazuwamgbani ka Kashil̄a an a wushuki. U neke t̄a ili i'ya u zuwamgbanai vi gbani, kpam mayun a wusha t̄a u d̄a. A tono baci Mele ma aza a Yahuda, ko kpam a tono baci ma wa, a ka wusha t̄a u d̄a a'a baci n upityanangu tyoku u Ibirahi. Kpaci Ibirahi aya asheku a aza d̄a a wushuki gb̄a.

¹⁷ Tyoku d̄a Tagar̄ada u Kashil̄a u danai an Kashil̄a ka tonukoi Ibirahi, “N gonuko vu t̄a asheku a uyamba ushani.” ◇ Kazuwamgbani ka na ki a yanka t̄a ka Ibirahi adama a d̄a u wushuki n Kashil̄a, uza d̄a u tsu 'yanḡasa akushe a gono n

◇ 4:17 Kag. 17:5.

uma, kpam u zuwai ili i savu i wutaḡi a asu u ḡa bawu ili i'ari.

¹⁸ An Kashilḡa ka yankai Ibrahi kazuwamgbani wa woko asheku a uyamba ushani, Ibrahi wushuku ta n eyi. Kashilḡa ka dana ta kpam, “Mmuku n tsikaya n vunu ma yan ta ushani, tyoku u atala,” ◇ ko an u wokoi ucun u kazuwamgbani ka nala yavu ka woko mayun wa!

¹⁹ Aku Ibrahi lyai kapala n uwushuku, ko an u wokoi u yan ḡe evu n ayen amangatawun (100) kpam u kutsa ḡe ḡa wa woko asheku. Uka u ne Saratu dem u yan ḡe mamici kpam u matsa wa.

²⁰ Ibrahi yan malala ma Kashilḡa ka kpaḡa uyan ili i'ya u zuwamgbanai wa, kpam u asaḡa uwushukusu wa. Upityanangu u ne u shadangu yi n ucira, aku u nakaḡi Kashilḡa tsupige.

²¹ U wushuku ta mayun an Kashilḡa ka fuda ka shadangu ili i'ya u yain kazuwamgbani.

²² Adama a upityanangu u Ibrahi, “Kashilḡa ka gonuko yi ta u woko vuma u maci.”

²³ An Tagarada u Kashilḡa u danai, “Kashilḡa ka gonuko yi ta u woko vuma u maci,” Ibrahi ḡa koshi a koronki u ḡa wa.

²⁴ A koronku tsu ta dem nala, tsara a tonuko tsu Kashilḡa ka gonuko tsu ta dem ama a maci tsu wushuku baci n eyi, uza ḡa u 'yangasai Yesu Asheku a tsunu a ukpa.

²⁵ Kashilḡa ka neke ta Yesu u kuwa adama a unyushi u cingi u tsunu, kpam u 'yangasa yi ta n uma, tsara Kashilḡa ka gonuko tsu tsu woko dere.

5

◇ 4:18 Kag. 15:5.

Upityanangu u tuko ta mazanga

¹ Kashila ka gonuko tsu ta tsu wokoi dere ubana a asu u ne adama a upityanangu u tsunu. Gogo-na tsa ta na ndishi n shinga n Kashila adama a ili i'ya Yesu Kawauwi Asheku a tsunu a yanka tsu.

² U yanka tsu ta ure tsara tsu uwa a tsishinga tsu Kashila adama a da tsu wushuki n Kawauwi. Kpam tsu yan ta mazanga adama a da tsari n kapashi a tsupige tsu Kashila.

³ Nala gbam koshi wa, tsa ta dem n mazanga an tsari a kadambula, adama a da tsu reve ta kadambula ka nala ki ka zuwa tsu ta akawunki.

⁴ An tsu rotsongusi tyoku da tsa kawunku, aku Kashila ka wushunku tsu. Adama a nala a da gogo-na tsari n uzuwa u uma.

⁵ Tsa baci n uzuwa u uma ucun u na, a ka varangu tsu a iyamba wa. Gba ili i na yi i gita ta adama a da Kashila ka naka tsu Kulu Keri,† uza da u shadangi atakasuvu a tsunu n uciga u ne.

⁶ Kawauwi ka kuwa ta adama a tsunu a'ayin a da bawu tsa fuda tsa banga kaci ka tsunu, ko an u wokoi aza a unyushi u cingi a da tsari.

⁷ U wuyana ta cika uza roku u kuwa tsara u wauwa uma u uza roku u da wa tono Mele. Shegai gaawan wa tuwa ta u kuwa tsara u wauwa uma u uza da u tsu yansaaka atoku ikuna i shinga maco.

⁸ Shegai Kashila ka wenike tsu uciga u pige an u sukunku tsu Kawauwi u kuwa adama a tsunu cina tsu buwai ve aza a unyushi u cingi.

⁹ Gogo-na Kashila ka gonuko tsu de tsu wokoi dere a asu u ne adama a mpasa n Kawauwi, adama a nala tsu reve ta maken ma la wa, wa wauwa tsu ta a asuvu a upan u Kashila.

¹⁰ Tun cina tsu buwai ve atokulalu a Kashilā da eyi kaci ka ne u gonuko tsu aje a ne, cinda Maku ma ne ma kuwai adama a tsunu. Gogo-na cinda tsu wokoi aje a Kashilā, tsu reve ta an mayun da wa wauwa tsu a asu u uma u Maku ma ne.

¹¹ Nala gbam koshi wa, tsa ta n mazanga adama a ili i'ya Kashilā ka yanka tsu a asu u Yesu Kawauwi, uza da u gonuko tsu aje a Kashilā.

Adamu n Kawauwi

¹² Unyushi u cingi u uwa ta a likimba adama a ili i'ya vuma u te u yain, kpam unyushi u tuwa ta kabolo n ukpa. Ili i'ya i zuwai u kana'i ya dem she u kuwa i'ya gai la vi, kpaci ya dem yan ta unyushi u cingi.

¹³ Unyushi u cingi wa ta pini a likimba tun kahu Kashilā ka naka Mele. A'ayin a nala yi Kashilā ka tsu ci'busa unyushi wa, kpaci Mele mari pini wa.

¹⁴ Shegai a'ayin a Adamu' ubana a a'ayin a Musa ama a kuwusa ta, ko an u wokoi a tsu 'yuwan ili i'ya Kashilā ka tsu tonuko le a yain wa, tyoku u Adamu.

A ure u roku, Adamu wa ta yavu Kawauwi uza da u tuwai a kucina.

¹⁵ Shegai ama a re a le yi unā u te u da a'ari wa, kpaci kune ku Kashilā ka yanka tsu gbani ka tyoku u unyushi u cingi u Adamu wa. Mayun da an ama ushani a kuwai adama a unyushi u vuma u te u nala vi. Shegai ukuna u shinga u Kashilā u la ta tsupige, kpam nala ama ushani a tsara ta kune ku Kashilā ki; wata, uma u da la vi a asu u ukuna u shinga u vuma u te u nala vi, Yesu Kawauwi.

¹⁶ Ili i'ya uza wa tsara a asu u kune ku Kashilā ki i'a ta kau n ili i'ya uza wa tsara a asu u unyushi

u cingi u vuma u te u nala vi. An Adamu yain unyushi u cingi u nala vi, Kashilā ka yan tā afada, u yain kpam mavura. Shegai u gonuko tsu tā tsu wokoi dere a asu u kune ku shinga ku ne, ko an u wokoi tsu yain unyushi ushani.

¹⁷ Unyushi u cingi u vuma u te u na vi; wata, Adamu, u zuwa tā ukpā wa lya tsugono tsu tsunu. Shegai ili i'ya Yesu Kawauwi u yain i la tā ili i nala yi. Kashilā ka yanka tsu tā ili i shinga ushani, kpaci u wushuku tā n atsu adama a Yesu. Adama a nala tsa tsarā tā uma kpam tsu lyai tsugono tsu ukpā.

¹⁸ Unyushi u te u Adamu vi u tuko tā ama gbā mavura ma ukpā. Nala kpam, ili i te i maci i'ya Kawauwi ka yain vi i gonuko tā ama gbā a woko dere a asu u Kashilā. Kpam u tuko tā ama gbā uma u mayun.

¹⁹ Unyushi u vuma u te u nala vi ubana a asu u Kashilā, u zuwa tā ama ushani a wokoi aza a unyushi u cingi. Shegai Yesu panaka tā Kashilā kpam u zuwai Kashilā ka wushi ama ushani.

²⁰ Kashilā ka naka tā Mele tsarā ama a wene tyoku da caupa a'ari aza a unyushi u cingi. Shegai an ama yi a'ari a udokusu unyushi vi, aku Kashilā ka doki ka yansaka le ikuna i shinga.

²¹ Unyushi u cingi u lya tā tsugono tsu ama gbā hal u tuko le ukpā. Nala dem gogo-na, ukuna u shinga u Kashilā wa lya tsugono, kpam u wushuku tā n atsu adama a Yesu Kawauwi Asheku a tsunu. Kpam nala u tuko tsu tā uma bawu utyoku.

6

Unyushi u cingi wa n ucira wa

¹ Ndya tsa dana? Tsu lyai kapala n uyansa unyushi u cingi da, tsara Kashila ka lyai kapala n u yansa tsu ikuna i shinga i ne?

² A'a, ko kenu! A ukuna u unyushi u cingi u da baci, atsu akushe a da, nida tsa lya kapala n uyansa unyushi u cingi?

³ I asansa an gba tsunu tsu wokoi ili i te n Kawauwi an a ulyubugu† tsu? An a lyubugu tsu, tsu kuwa ta tyoku da u kuwai.

⁴ An a lyubugu tsu, u woko ta yavu n Kawauwi ka a cidangu tsu, kpaci tsu kuwa ta n eyi. Tata yanka ta tsupige n ucira u ne manyan u 'yangasai Kawauwi a ukpa. Nala dem wa zuwa tsu tsu rongo uma u savu.

⁵ Cinda tsu bolomgbonoi n Kawauwi a asu u ukpa u ne, Kashila ka zuwa tsu ta tsu doku tsu 'yanga n uma tyoku da a 'yangasai Kawauwi.

⁶ Tsu reve ta a wuna tsu ta tyoku da tsari caupa a mawandambani† kaolo n Yesu, tsara unyushi u cingi u namba ucira a uma u tsunu. Kashila ka yan ta nala, tsara ikyamba i unyushi i cingi i tsunu i lyai kapala n uwoko agbashi a unyushi u cingi wa.

⁷ Nala wari kpaci a'ayin a da baci dem ama a kuwai a woko de yaa, unyushi u cingi wa kpam n ucira a kaci ka le wa.

⁸ Tsu kuwa baci n Kawauwi, tsu reve ta tsa yan ta uma n eyi.

⁹ A 'yangasa ta Kawauwi a ukpa, adama a nala tsu reve ta wa doku wa kuwa wa. Ukpa wa kpam n ucira a kaci ka ne gogo-na wa.

¹⁰ An Kawauwi ka kuwai, kuten ka u kuwai tsara u lyai kaci ka unyushi u cingi, kpam u kana u doku

u kuwa wa. Gogo-na wa ta n uma u savu, kpm uma u savu u ne vi wa ta a asu u Kashila.

¹¹ Nala dem, u gan ta vu wene kaci ka vunu yavu kakushe ka vari a asu u unyushi u cingi, kpm vari n uma n Kashila a asu u Yesu Kawauwi.

¹² Adama a nala kotsu vu asaka unyushi u cingi u toni n uma u vunu pini na a likimba wa. Vu toni kpm ili i cingi i'ya va ciga vu yain wa.

¹³ Kotsu i asaka kapashi ka ikyamba ka de ka te ka woko ili i uyanka tsicingi tsara i yain unyushi u cingi wa. Shegai da ya yan nala, nakai kaci ka de kabala a asu u Kashila, kpaci icun i ama da a kuwai da i'ari, shegai gogo-na Kashila ka gonuko da aza a uma. Nakai ikyamba i de kabala a asu u Kashila tsara i yain ili i'ya i'ari dere kpm ya tuko tsupige a asu u Kashila.

¹⁴ Unyushi u cingi u buwa kpm uwoko uzapige u vunu wa. Tsishinga tsu Kashila tsa tsa lya tsugono a kaci ka vunu, shegai Mele wa.

Agbashi a da panakai Kashila

¹⁵ An u wokoi tsishinga tsu Kashila tsa tsa lya tsugono a kaci ka tsunu, shegai Mele wa, nala naka tsu ucira u uyansa unyushi ucingi da? Nala wari wa, ko kenu.

¹⁶ I reve ta mayun da, ili i'ya baci dem i dangasai ya panaka i woko de uzapige u de. Ya fuda ta ya dangasa unyushi u cingi u da wa tonon uza ubana a ukpa, ko kpm i dangasa upanaka Kashila aku i woko aza a maci.

¹⁷ Tun caupa, eda agbashi a unyushi u cingi a da. Shegai n cikpa ta Kashila an i shamgbai ya panaka uwenishike u da i wushai ara va.

¹⁸ Kashilā ka surukpa dā de a ucira u unyushi u cingi, kpam i woko de agbashi a Kashilā tsarā i yain ili i'ya i'ari i maci.

¹⁹ Dansa da n dansai n iryoci i na yi tsarā i k̄anā ili i'ya ma tonon maloko. Tun caupa, i'ari i asakā tā kaci ka de i woko agbashi a unyushi u cingi n tsicingi. Gogo-na u k̄anā tā i dangasa i woko agbashi a ukuna u maci tsarā i woko uwulukpi.

²⁰ Tun caupa, an i'ari agbashi a unyushi u cingi, i dambula n uyan ili i'ya i'ari i maci wa.

²¹ Katsupi ka eni ka i tsarāi a'ayin a da i'ari ya yansa ili i cingi i'ya ya pana i'ya uwono gogo-na vi? Ili i na yi ukpā u da koshi i tsu tuko.

²² Shegai gogo-na Kashilā ka surukpa dā de a ucira u unyushi u cingi, kpam i woko de agbashi a Kashilā. Gogo-na she i yain ili i'ya ya tuko ndishi ma uwulukpi kpam i tuko uma u da bawu wari n utyoku.

²³ Katsupi ka unyushi u cingi ukpā u da, shegai Kashilā ka nakā tsu tā uma u da bawu wari n utyoku gbani a asu Yesu Kawauwi Asheku a tsunu.

7

Iryoci i iyolo

¹ Ama a va, gbā de i reve tā mele. Adama a nala i reve tā mayun da mele mi ma tsu lya tā tsugono tsu ama a'ayin a da baci a'ari n uma koshi.

² Tyoku u na, uka u yan baci iyolo, mele ma tsu sira yi tā a asu u vali u ne a'ayin a da wari n uma. Shegai vali vi u kuwā baci, mele ma iyolo ma sira yi kpam wa.

³ U bana baci vali roku iyolo bawu kotso vali u ne vi u kuw̄ai, mele ma dana tā u yan tā tsishankala. Shegai vali u ne u kuw̄ai baci, w̄a tā usurukpi a mele ma iyolo, kpam u yan tsishankala wa, ko u bana baci vali roku iyolo.

⁴ Ama a v̄a, nala w̄ari n aḍa. Mele ma buwa kpam ulya tsugono a kaci ka de wa, kpaci i kuw̄a tā a ucira u ne an i kuw̄ai n Kawauwi a mawandangbani. Kpam gogo-na a bolomgbono da de n uza da a 'yangasai a ukpa tsara tsu gbashika Kashila.

⁵ Tun caupa, kapashi ka uma u tsunu ka kari n unyushi vi ka ka lya tsugono a kaci ka tsunu. Mele mi ma ma zuwa tsu tsu yain n maluwa ma uyan ili i unyushi i'ya ya lya tsugono a ikyamba i tsunu. Kpam adama a nala, gba ili i'ya dem tsu yain ukpa u da i tsu zuwa tsu.

⁶ Shegai Mele mi ma buwa kpam ulya tsugono a kaci ka tsunu wa. Tsa tā tyoku u akushe, kpam Mele mi ma tsara ucira a kaci ka tsunu wa. Gogo-na tsa gbashika tā Kashila a ure u savu a asu u upanaka Kulu Keri, shegai a ure u cau u da tsu panakai Mele ma a korongi wa.

Mele n unyushi u cingi

⁷ Ya wundya yavu n dana Mele unyushi u cingi u da? Nala wa ko kenu. Mele ma ma zuwa mu n reve ili i'ya a tsu isa unyushi. Tyoku u na, mari ma reve kalen ka uciga ili i'ya i'ari i uza roku wa, shegai Mele mi ma tonuko mu kotsu n yain i'ya wa.

⁸ An unyushi u tsara ucira a asu u Mele mi, da u zuwa mu n yain n maluwa ma uciga ili i'ya i'ari i uza roku. A da baci Mele mari la wa, unyushi wari wa tsara ucira u nala vi wa.

⁹ Mari n dambula n ili i roku wa kahu n reve ili i'ya Mele ma danai n yain. Shegai an n revei i'ya, aku n revei n nusa ta k pam mpa uza u unyushi u cingi da uza da wa tuwa u kuwa.

¹⁰ Mele ma na mi mari ma gan ta ma zuwa mu n yain n uma, a una u da ma zuwa mu n kuwa.

¹¹ Unyushi u cingi u tsara ta ure u da wa lapanasa mu, aku u yain manyan n Mele mi tsara u wuna mu.

¹² Adama a nala, Mele mi n kaci ka ne n idani i ne i'ya Kashila ka nakai, a dana ta ili i'ya i'ari derere, k pam a banga ta ama.

¹³ Dana da ma dana an ili i'ya i'ari i shinga ya zuwa mu ukpa? Nala wa, ko kenu! Unyushi u cingi u da u bidyai ili i'ya i'ari i shinga u yain manyan n i'ya u tukoi ukpa u va. Nala u gita ta tsara n wene tyoku da unyushi u cingi wari mayun. Ili i'ya i zuwai mele n udani a'ari la i'ya, tsara u wenike an unyushi u cingi wari n tsicingi.

Kumodu ka ukpada u uyan unyushi

¹⁴ Tsu reve ta Mele ma wutai a asu u Kashila k pam ma lobono ta. Shegai mpa vuma da koshi, adama a nala, unyushi u cingi u lya ta tsugono a kaci ka va yavu mpa kagbashi ka ne ka.

¹⁵ N reve ili i'ya i tsu zuwa n yansa ili i'ya ma yansa wa. N tsu ciga ta n yansa ili i'ya i'ari derere, shegai n tsu yansa i'ya wa. Aku n gono n yansa ili i'ya n kovoi.

¹⁶ N reve ta ili i'ya ma yansa i gan wa, k pam nala u wenike ta n wushuku ta an Mele mari derere.

¹⁷ Adama a nala, mpa ma yansa ili i cingi i nala yi wa. Unyushi u cingi u da wari a asuvu a va u da wa yansa i'ya.

18 Kapashi ka v̄a ka k̄ari ka cau ka unyushi vi ka aṣaḱa mu n yain ili i shinga wa. Ko ma ciga baci n yain ili i'ya i'ari dere, n tsu fuda wa.

19 Ma ciga baci n yain ili i shinga, n tsu yan wa. Kpam n maṣa baci tsara n kpaḍa uyan unyushi u cingi, aku n gono n yain u da.

20 Shegai ma yansa baci ili i'ya bawu ma ciga n yain, mpa ma yan i'ya mayun wa. Unyushi u cingi u da wari a asuvu a v̄a u da wa yansa i'ya.

21 Ili i'ya n wenei a uma u v̄a i'ya na: a'ayin a da baci ma ciga n yain ili i shinga aku n cina kaci ka v̄a ili i cingi i'ya ma yan.

22 Katakasuvu ka v̄a ka zangan̄a ta adama a Mele ma ma wutāi a asu u Kashilā.

23 Shegai ko nte wa a asuvu a v̄a n cina ta ili i roku i'ya ya shilakan̄a n ili i'ya katakasuvu ka v̄a ka ciga uyan. Pini nala, u gonuko mu kagbashi ka unyushi u cingi u da wa lya tsugono a ili i'ya ma yansa gba.

24 Adama a nala, asuvu a v̄a a vaku wa! Ya wa wusa mu a ikyamba i na i'ya ya zuwa mu ukpa?

25 N cikpa ta Kashilā adama a da Yesu Kawauwi, aya uza da wa wauwa mu.

Ma ta tyoku u na: a katakasuvu ka v̄a, n tsu ciga ta n toni Mele ma Kashilā, shegai kapashi ka v̄a ka ka tsu ciga ka yain unyushi u cingi, ka gonuko mu kagbashi ka unyushi.

8

Aṣaḱa Kulu Keri ku lyai tsugono

1 Adama a nala, ama da a'ari aza a Yesu Kawauwi, Kashilā ka yanka le afada ko kpam u kidaga le ugana wa.

² Kulu Keri, uza da u tsu naƙasa uma u da u wutaɪ a asu Yesu Kawauwi, u wutukpa mu de asuvu a ucira u unyushi u cingi u da wa tono n ukpa.

³ Mele ma Musa ma n ucira u da ma wauwa tsu wa, kpaci gba tsunu aza a unyushi u cingi a da. Shegai Kashila ka yain ili i'ya bawu Mele ma fuda ma yan. U suki Maku ma ne a likimba n ikyamba tyoku i tsunu, shegai i tsunu i'a ta n unyushi u cingi. Kashila ka wacinsai tsugono tsu unyushi u cingi tsa tsa lya tsugono a kaci ka tsunu a asu u unaka Maku ma ne tyoku u udaraka u unyushi u cingi u tsunu.

⁴ Yan da u yain nala, tsara tsu yain gba ili i'ya Mele ma danai a'ayin a da baci tsu panakai Kulu Keri, n u da tsa yan ili i'ya atsu tsa ciga n kaci ka tsunu.

⁵ A'ayin a da baci ama a asakai ili i'ya a lai n uciga i lyai tsugono tsu le, ili i unyushi u cingi i'ya a tsu rongo uyawunsa maco. Shegai aza da a asakai Kulu Keri ku lyai tsugono a kaci ka le, ili i'ya ya zuwa Kulu Keri ku pana kayanyan i'ya a tsu rongo uyawunsa maco.

⁶ Maluwa ma uyan unyushi u cingi u vuma ma lya baci tsugono tsu ne, wa kuwa ta. Shegai Kulu Keri ku lya baci tsugono a kaci ka ne, wa tsara ta uma na ndishi n shinga.

⁷ Maluwa ma ili i vuma ma lya yi baci tsugono, n Kashila ka wa shilakana maco. U tsu tono ili i'ya Kashila ka danai u yain wa. Mayun tani u tsu fuda u yain nala wa.

⁸ Aza da a asakai ili i unyushi u cingi i'ya a ka ciga ya lya tsugono a kaci ka le, a ka fuda a ka yan ili i'ya Kashila ka pana kayanyan wa.

⁹ Shegai eḁa i aṣaka uciga u uyan unyushi u cingi u ḁe wa lya tsugono a kaci ka ḁe wa. Kulu Keri ka ta a asuvu a ḁe mayun, kpam ka ka lya tsugono a kaci ka ḁe. (Kpam ko ya baci bawu wari n Kulu ku Kawauwi a asuvu a ne, eyi katonif ka wa.)

¹⁰ Ikyamba i ḁe ya kuwa ta adama unyushi u cingi. Shegai Kawauwi ka baci asuvu a ḁe, she Kulu ku naka ḁa uma, kpaci Kawauwi ka ka zuwai i wokoi ama a maci asu u Kashila.

¹¹ Kulu ku Kashila, uza ḁa 'yangasai Yesu a ukpa, ka kari a asuvu a ḁe. Tsu reve ta Kashila ka 'yangasai Yesu Kawauwi a ukpa, kpam nala dem Kashila ka zuwa ikyamba i ḁe i'ya ya kuwa i yain uma a asu u Kulu ku ne ka kari a asuvu a ḁe yi.

¹² Adama a nala ama a va, u kana ta tsu rongo tyoku ḁa Kulu ku Kashila ku tonuko tsu. U gan tsu rongoi tyoku ḁa u luwa tsu wa, kpaci atsu aza a unyushi u cingi a ḁa.

¹³ Kpaci i lya baci kapala n utono maluwa ma unyushi u cingi u ḁe, ya kuwa ta. Shegai i aṣaka baci Kulu ku banga ḁa i aṣakai uyansa ili i cingi, ya tsara ta uma u mayun.

¹⁴ Mmuku n Kashila n mayun alya aza ḁa a aṣakai Kulu ku Kashila ka tono n ele.

¹⁵ Kpaci Kulu ka Kashila ka naka ḁa ka gonuko ḁa agbashi wa, kpam ka zuwa ḁa upana uwonvo wa. Shegai Kulu ki ku gono ku gonuko ḁa mmuku n Kashila, kpam ka ku tsu naka tsu ucira tsara tsu isa Kashila, "Tata! Tata u tsunu!"

¹⁶ Kulu ku Kashila ku bolomgbono ta n kulu ku tsunu, tsara ku wenike mayun ḁa tsari mmuku n Kashila.

¹⁷ Adama a nala, tsa wusha ta ili i'ya Kashila ka

ḅanaḅa ama a ne. Nala dem gba ili i'ya Kashila ka naka Maku ma ne, Kawauwi, i woko dem i tsunu. Shegai tsa ciga baci tsu tsara tsupige tyoku da Kawauwi ka tsara, u kana ta tsu soi mavura tyoku da u soi.

Tsupige tsa tsa tuwa

¹⁸ A'ayin a da baci dem tsu cibai n tsupige tsa wa tuwa wa naka tsu a kapala, mavura ma tsa so gogo-na ili i roku i'ya wa.

¹⁹ Gba ili i'ya Kashila ka yain i'a ta a umatsi a uvana a'ayin a da Kashila ka wenike a kateshe ama da a'ari mmuku n ne n mayun.

²⁰ Kashila ka ka zuwai gba ili i'ya u yain i woko i una u cingi. Ili i'ya u yain i'ya i wushuki i woko nala wa, shegai Kashila ka ka zuwai i'ya nala.

²¹ Gba n nala, Kashila ka tuwa ta ka wutukpa ili i'ya u yain kotsu i shama wa, kpm dem tsara i woko yaa n tsupige kabolo na mmuku n Kashila.

²² Kpaci tsu reve ta hal utuwa gogo-na gba ili i'ya Kashila ka yain i'a ta a ma'ika yavu uka u ilimaci.

²³ Ko atsu dem Atoni tsa ika ta adama a mballa, ko an u wokoi tsari n Kulu Keri, uza da wari kune ku kagita ku Kashila. Atsu dem umatsi u da tsari a uvana kain ka nala ki ka Kashila ka wusha tsu tyoku u mmuku n ne, aku u zuwa ikyamba i tsunu i woko n utsara u kaci.

²⁴ A'ari a wauwa tsu de, kpm tsa ta n uzuwa u uma u na vi. Shegai tsu wene baci ili i'ya tsu zuwukai uma vi, u woko kpm uzuwa u uma wa. Ama a tsu zuwa uma a ili i'ya a tsara wa.

²⁵ Shegai tsa zuwa ta uma a ili i'ya bawu kotsu tsu tsara, kpm tsa vana i'ya n ahankuri.

26 Nala dem Kulu ka ɓaŋga tsu, aṭsu a aza ɗa tsari bawu ucira. Tsu reve uyan kavasṭu tyoku ɗa u gain tsu yain wa. Shegai Kulu n kaci ka ne ka ku tsu yansaḳa ama a ne kadyanshi a asu u Kashila, hal gbam wa folusuko tsu Kashila n ma'ika ma ma lai ili i'ya vuma wa fuda wa dana.

27 Kashila ka wene ta ili i'ya i'ari a atakasuvu a ama. Kpam u reve ta ili i'ya i'ari a katakasuvu ka Kulu, kpaci Kulu ku tsu yansaḳa ta ama a ne kadyanshi a asu u Kashila dere tyoku ɗa Kashila ka cigaka le.

28 Kpam tsu reve ta Kashila ka ka zuwusa ili dem i yain manyan kabolo, tsara u tuko ukuna u shinga u ne a asu u ama ɗa a ka ciga yi. Alya ama ɗa u isa, kpaci nala u fobusoi u yain u ɗa.

29 Kashila ka reve le ta kahu u yain likimba, kpam u dangasa le tsara a woko tyoku u Maku ma ne, tsara Yesu woko Maku ma kagita kpam u tsara a'angu ushani.

30 An u dangasa le, aku u isa le a tuwa ara ne. An u isa le, u gonuko le a woko dere n eyi, aku u yanka le kazuwamgbani ka tsupige tsu ne.

Uciga u Kashila

31 Nɗya tsa dana adama a ili i na yi gba? Kashila ka baci n aṭsu, ya wa yan tsilala n aṭsu?

32 Eyi uza ɗa bawu u bishinkai Maku ma ne shegai u neke yi adama a tsunu gba. Cinda u naka tsu Yesu, mayun ɗa wa naka tsu gba ili gbani.

33 Ya wa takpa ama ɗa Kashila ka dangasai ukuna? Uza wa la wa, kpaci Kashila ka ka gonuko le a woko dere.

34 Ya wa kidāga ama a Kashilā ugana? Uza wā la wa, kpaci Yesu Kawauwi u kuwā tā, shegai a 'yangasa yi tā a ukpa, kpam gogo-na wā tā a kukere ku ulyaki ku Kashilā wa foluko tsu.

35 Ili i'ā la ya pece tsu a uciga u da Kawauwi ka ciga tsu wa, ko kadambula, ko tsu so baci mavura. Ko ama a ka foro tsu baci, nala wa pece tsu n uciga u Kawauwi wa. Ko tsu namba baci ili i'ya tsa lya, ko kpam tsu nambai ili i'ya tsa uka, gbā nala wa pece tsu n uciga vi wa. Ko ama a naka tsu baci uwonvo ko kpam a wuna tsu baci, nala wa pece tsu n uciga u Kawauwi wa.

36 Derere da tyoku da Tagarada u Kashilā u danai,
 “Kain dem ama a ka dansa tā a ka wuna tsu adama a vunu,
 ama a ka yansa ka tsu tyoku da a tsu yansa ka ncon n da a ka bana ukida.” ◇

37 Shegai gbā n ukuna u na vi, tsā tā n ulya u kaci gbā gbā a asu u uza da u ciga tsu!

38 N reve tā mayun da ili i'ā la ya pece tsu n uciga u ne wa: Ukpā wa fuda wa, uma wa fuda wa. Atsumate a zuba ko ityoni i cingi† ko ucira kau-kau u zuba wa fuda wa pece tsu n uciga u ne wa. Ko ndya baci i gitai gogo-na ko kpam ili i'ya ya tuwā ya gitā a kapala i takpana wa.

39 Tsā baci a zuba u alishi, ko tsā baci a lyungu-lyungu a asuvu a kushiva ukuna u wā pini wa, kpaci ili i'ā la a likimba i'ya ya fuda ya pece tsu n uciga u Kashilā u da u wenikei a asu u Yesu Kawauwi Asheku a tsunu wa.

◇ 8:36 Ishp. 44:22.

9

Kashilā n aza a Yahuda

¹ Ukuna u mayun u ḏa ma tonuko ḏa. Mpa uza u Kawauwi ḏa kpam kaḃan ma yan wa. Kulu Keri ka ka lya tsugono a katakasuvu ka va kpam u wushuku ta gba ili i'ya ma dansa mayun ḏa.

² Katakasuvu ka va ka shadangu ta n unamgbukatsuma u pige na mḃala cika,

³ adama a ama a va, aza a Yahuda tyoku u va. Kashilā ka yanka mu baci unā u pece mu n Kawauwi tsara ama a va a tsara iwauwi, ma wushuku ta gogo Kashilā ka yain nala.

⁴ Alya aza a Isara'ila,† aza ḏa Kashilā ka dangasai a woko mmuku n ne. U wenike le ta tsupige tsu ne, u yansa ta kazuwamgbani n ele. U naḃa le Mele ma Musa. U tonuko le tyoku ḏa a ka lyaka yi kayala mayun. U zuwa le a woko aza ḏa a ka wusha kazuwamgbani ka ne.

⁵ Isheku i le ama a pige a ḏa a Kashilā, Kawauwi n kaci ka ne aya maku ma tsikaya ma le. Kpam aya Kashilā, uza ḏa wa lya tsugono a kaci ka ili gba, u wusha ta icikpali hal ubana bawu utyoku! Ami.

⁶ Dana ḏa ma dana Kashilā ka kpaḏa ta ushadangu ili i'ya u danai wa yan vi wa. Shegai mayun ḏa gba aza a Isara'ila a ḏa ama a ne wa.

⁷ Kpam dem gba mmuku n tsikaya ma Ibirahi n ḏa mmuku n ḏa Kashilā ka yankai Ibirahi kazuwamgbani wa. Kashilā ka tonukoi Ibirahi, “Mmuku n tsikaya ma Ishaku† n ḏa koshi a ka kece mmuku n tsikaya n vunu.”

⁸ Nala u wenike ta la vi gba mmuku n tsikaya ma Ibirahi n ḏa mmuku n Kashilā n mayun wa.

Mmuku ma Ibrahi n mayun alya aza da a wokoi mmuku n Kashila adama a kazuwamgbani ka Kashila ka yankai Ibrahi. ◇

⁹ Kpam kazuwamgbani ka u yain ka na: “N uma u kayen kahu n gono, Saratu† wa matsa ta maku ma vali.” ◇

¹⁰ Maku ma nala mi aya tata u tsunu Ishaku. An u gbonguroi, aku u zuwai Rifikatu,† uza da u matsai mpeshe.

¹¹⁻¹² Shegai kahu u matsa, Kashila ka tonuko ta Rifikatu vi, “Uzapige vi wa gbashika ta uza u kenu.” ◇ Nala vi tun kahu mmuku mi a yain ili i shinga ko i cingi da. Kashila ka yan ta nala tsara uza da u dangasai vi aya uza da wa ciga, adama a tyoku da u fobusoi shegai adama a ili i'ya maku mi ma yain wa.

¹³ Tyoku da wari ukorongi a Tagarada u Kashila, “N ciga ta Yakubu,† shegai n 'yuwain Isuwa.”† ◇

¹⁴ Nda wa ta tsa dana a ukuna u na? Kashila ka tsu kpa da uyan dere da? Nala wa, ko kenu!

¹⁵ Kashila ka tonukoi Musa,
“Ma wenike ta ukuna u shinga a asu u uza da baci dem n dangasai,
kpam ma pana ta uza da baci dem n dangasai asuvayali.” ◇

¹⁶ Kashila ka wenike ta ukuna u shinga a asu u uza da baci dem u dangasai, adama a ili i'ya vuma vi wa ciga ko u yain da wa.

¹⁷ Tagarada u Kashila u dana ta Kashila ka tonuko ta magono ma Masar,† “N zuwa vu ta vu

◇ 9:8 Kag. 21:12. ◇ 9:9 Kag. 18:10. ◇ 9:11-12 Kag. 25:23.

◇ 9:13 Mal. 1:2-3. ◇ 9:15 Uwt. 33:19.

woko magono kpaci ma ciga ta n wenike ucira u va ara vunū, tsara a dansa kala ka va a likimba gba.”

¹⁸ Adama a nala, Kashila ka wenike ta ukuna u shinga u ne a asu u aza roku kpaci nala wa ciga, kpam u dangasai u zuwa ama roku a woko aryagbaji.

Upan u Kashila n asuvayali

¹⁹ Uza roku wa wecike ta, “Niɗa Kashila ka dana tsu nusa. Ya wa fuda wa ronomgbono n uyawunsa u ne?”

²⁰ Kotsu vu dana nala wa! Kaje ka va, ma wece vu, “Ya va bidya kaci ka vunū vari da va nanamgbana n Kashila? Magbodo ma tsu wece uza da u ma yi, ‘Niɗa vu ma mu naha?’ ”

²¹ Kamai ka mgbodo ka tsu ma ta ili i'ya wa ciga u mai. Wa fuda ta wa bidya cin u mai magbodo ma tsulobo adama a kain ka pige, u mai kpam ma roku ma uyansaka manyan maco.

²² Kashila ki dem nala wari, wa ciga baci u wenike upan u ne kpam u wenike ucira u ne wa fuda ta. Shegai u yan ta ahankuri a pige a asu u aza da upan u ne wari; wata, aza da a fobusukoi ukpa.

²³ U yan ta nala tsara u wenike tsupige tsu ne ushani a asu u ama a da u panai iyali; wata, aza da u fobusukoi tsupige tsu ne tun a kagita.

²⁴ Kpam aɗsa ama a nala yi aza da Kashila ka isa. U dangasa tsu a asuvu a aza a Yahuda, nala da gbam koshi wa, u dangasa tsu ta dem a asuvu a Awulawa.

²⁵ Tyoku da Kashila ka danai a tagarada u Hosiya matsumate:†
“Aza da bawu a'ari ama a va,

gogo-na ma isa le ta ama a va.
Kpam ma wenike ta uciga u va
a asu u aza da bawu mari ma ciga.” ◇

26 U doku ta u danai,
“Pini a asu u da Kashila ka tonuko le,
‘Eda ama a va a da wa,’
nte da dem pini Kashila Uza u Uma
wa isa le mmuku n ne.” ◇

27 Ili i'ya kpam Ishaya† matsumate u danai a
kaci ka aza a Isara'ila i'ya na:
“Aza a Isara'ila a'a ta ushani,
tyoku u kayala ka ikengi i kushiva,
shegai aza da a ka tsara iwauwi a asuvu a le a'a gan
wa.

28 Magono ma Zuba ma yan ta ama a likimba
mavura kpam u kotso ma kuten koshi.” ◇

29 Ishaya doku ta u danai:
“Magono ma Zuba, Uza u Ucira Gba
u asaka ta ama kenu a asuvu a mmuku n tsikaya n
tsunu a yain uma.

A da baci nala wa,
an a'ari a wacinsa tsu de gba gba,
tyoku u ilyuci i Sodom n Gomora.”† ◇

Aza a Isara'ila n Kadyanshi ka Shinga

30 Nda wa tsa dana a kaci ka ili i na? I'ya na:
Awulawa a matsa a gonuko kaci ka le ama a maci
n Kashila wa, shegai Kashila ka gonuko le ama a
maci adama a da a wushuki n eyi.

31 Aza a Isara'ila a matsa ta a toni Mele tsara a
gonuko kaci ka le ama a maci n Kashila. Shegai a
kpaɗai.

◇ 9:25 Hos. 2:23. ◇ 9:26 Hos. 1:10. ◇ 9:28 Isha. 10:22-23.

◇ 9:29 Isha. 1:9.

³² Nɗya i zuwai a kpaɗai? Adama a ɗa a matsa ta a gonuko kaci ka le ama a maci a asu u ili i'ya a ka yan, a unā u ɗa a ka pityanangu n Kashilā u gonuko le ama a maci. A taɗatsa ta a katali ka pige ka kari le a ure.

³³ Tyoku ɗa Kashilā ka danai a Tagarāda u Kashilā:

“Da na! Ma zuwa ta katali a Sihiyona*

ka ka zuwa le utadatsa,

tyoku u katali ka ka zuwa le urukpa.

Shegai uza ɗa baci dem u wushuki n eyi wa yan uwono wa.” ◇

10

¹ Ama a va, ili i'ya n lakai uciga i'ya gba aza a Yahuda a tsara iwauwi. Kvasu ka va ka la ubana a asu u Kashilā.

² N reve ta a ka ciga ta a gbashika Kashilā, shegai a reve

³ ili i'ya i tsu zuwa yi u wushi ama wa. A unā u nala, aku a ka ciga a gonuko kaci ka le ama a maci a ure u le. A 'yuwain utono ure u Kashilā u ɗa u tsu gonuko ama a woko ama a maci.

⁴ Kawauwi ka zuwa ta Mele ma gono ma woko bawu ucira, tsara Kashilā ka gonuko gba aza ɗa a wushuki a woko ama a maci.

Gba ama a ka fuda ta a tsara iwauwi

⁵ Musa korongu ta tyoku ɗa Kashilā ka zuwa ama a woko ama a maci adama a ɗa a nakai Mele karinga. U danai, “Uza ɗa baci dem u yain ili i'ya Mele ma danai, wa tsara ta uma.” ◇

* **9:33** Sihiyona kala ka dem ka Urishelima. ◇ **9:33** Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ **10:5** Adkp. 18:5.

⁶ Shegai ili i'ya Tagarāda u Kashilā u wenishikei a kaci ka uwoko ama a maci a asu u upityanangu i'ya na: “Kotsu vu tonuko kaci ka vunu, ‘Ya wa bana a zuba?’ wa.” (Wata, “Ya wa bana a zuba u ba u cipukā Kawauwi utuwā a likimba?”)

⁷ “Kpam kotsu vu dana, ‘Ya wa bana a asuvu a iyamba a asu u akushe?’ wa.” (Wata, “Ya wa bana a asuvu a iyamba u 'yāngasā Kawauwi a ukpa?”)

⁸ Ili i'ya Tagarāda u Kashilā u danai i'ya na: “Akani yi a'ā tā evu n avu; a'ā tā a unā u vunu kpam a katakasuvu ka vunu.” Uwenishike u upityanangu u ḏa tsa dansāka u ḏa gai la vi.

⁹ Vu dana baci bawu uwonvo, “Yesu Asheku a ḏa,” kpam vu wushuku baci a katakasuvu ka vunu Kashilā ka 'yāngasā yi tā a ukpa, Kashilā ka wauwa vu tā.

¹⁰ Tsu wushuku tā n atakasuvu a tsunu, adama a nala a ḏa Kashilā ka gonuko tsu tsu woko dere. Kpam tsu dana tā bawu u uwonvo, tsu wushuku tā, adama a nala a ḏa kpam tsu tsarāi iwauwi.

¹¹ Tyoku ḏa Kashilā ka danai a Tagarāda u ne, “Shegai uza ḏa baci u pityanangi n eyi wa yan uwono wa.” ◇

¹² Na vi u kanā tā ya dem, kpaci aza a Yahuda n Awulawa a takpana wa. Asheku a te a ḏa, aya kpam wa lya tsugono tsu ama gbā. Kpam aya u tsu zuwuka ko ya baci u yain kvasu ubana ara ne unā u shinga.

¹³ Tyoku ḏa Tagarāda u Kashilā u danai, “Uza ḏa baci dem u yain kvasu a asuvu a kala ka Asheku, wa tsarā tā iwauwi.” ◇

◇ **10:11** (Ili i te i'ya n 9:33): Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ **10:13** Juw. 2:32.

14 Nida ama a ka wushuku n Asheku kpam a foli yi u wauwa le, a taḅa baci upana ukuna u ne wa? Kpam nida a ka yan a pana bawu uza roku u tonuko le?

15 Nida aza roku a ka ba a tonuko le, Asheku a ḁa baci a suku le wa? Tagarḁa u Kashila u dana ta, “Ili i mazanga i'ya i pige an aza ḁa a ka tuko Kadyanshi ka Shinga a ka tuwa.” ◇

16 Shegai aza a Yahuda a roku a wushuku n Kadyanshi ka Shinga ki wa. Tyoku u na, Ishaya matsumate u wecike ta, “Magono ma Zuba, uza wa gbam la wa wushuku n ili i'ya tsu danai?”

17 Ama a pana ta Kadyanshi ka Shinga an uza roku u tonuko le ukuna u Kawauwi. A tsu gita ta a pana akani yi, aku a wushuku.

18 Shegai aza a Yahuda tani? A pana akani yi? Eye, a pana ta! Tagarḁa u Kashila u dana ta, “A tonuko ta ya dem akani yi. A dansa ta a ḁa a asu u mbari mbari u likimba.” ◇

19 Shegai mayun ḁa aza a Isara'ila a revei? Eye, a reve ta. Ko a a'ayin a Musa Kashila ka dana ta, “Ma zuwa vu ta vu yain n malyon, n zuwuka baci iyamba i roku unḁa u shinga.

Ma zuwa vu ta vu pana upan, n zuwuka baci Awulawa a ḁa ya wundya a'a n ugboji wa unḁa u shinga.” ◇

20 Ishaya dana ta bawu uwonvo u da Magono ma Zuba ma danai, “Aza ḁa bawu a zama mu, alya a tsara mu. N wenike ta kaci ka va a asu u aza ḁa bawu a foloi a wene mu.” ◇

◇ 10:15 Isha. 52:7. ◇ 10:18 Ishp. 19:4. ◇ 10:19 U.Ml. 32:21.

◇ 10:20 Isha. 65:1.

21 Shegai Kashilā ka yan tā kadyanshi a kaci ka aza a Isara'ila,
 “Gba ulivā n tsu barakpa tā akere a vā n wushi aryagbaji aza dā a 'yuwain mu unaka karinga.” ◇

11

Kashilā ka pana tā iyali i aza a Isara'ila

1 Yan n wecike: Kashilā ka varangu ama a ne aza a Yahuda dā? Ko kenu! Mpa n kaci ka vā uza u Yahuda u dā. Mpa kumaci ku Ibirahi ka, a kaletsu ka Bayami.†

2 Kashilā ka dangasa tā aza a Isara'ila a woko ama a ne tun caupa, kpam u varangu le wa. I ciba n ili i'ya Tagarada u Kashilā u danai a ukuna u na vi? Iliya matsumate u banka tā kushen ku ne a kaci ka aza a Isara'ila a asu u Kashilā u danai,

3 “Magono ma Zuba, a wunusa tā ntsumate n vunu, kpam a wacinsa tā asudarakpa† u vunu. Mpa koshi matsumate ma ma wokoi, kpam aly dem pini a ka ciga a koruso a wuna mu.” ◇

4 I ciba ili i'ya Kashilā ka wushuki? U da, “Ada koshi uza dā u buwai wa. Ma tā n ama azu a shindere (7,000) aza dā bawu kotsu a kudanki Ba'alu† kameli!” ◇

5 Nala wari hal n gogo-na. Ama dā pini kenu aza dā Kashilā ka dangasai adama a ukuna u shinga u ne.

6 Kpam u dangasa le baci, adama a ukuna u shinga u ne u dā, shegai adama a ili i'ya a yain wa. A ka woko baci ama a Kashilā adama a ili i'ya a

◇ 10:21 Isha. 65:2. ◇ 11:3 1 Ngo. 19:10, 14. ◇ 11:4 1 Ngo. 19:18.

yain, kune ku shinga ku Kashilā kari ka woko ku mayun wa.

⁷ Nala wenike tā an gbā aza a Isara'ila a ka zama tā ili, shegai aza da Kashilā ka dangasai a asuvu a le alya koshi a tsarai i'ya. Aza da a buwai kpam a ryagbajai.

⁸ Tyoku da Tagarada u Kashilā u danai:
 “Kashilā ka nakā tā ama yi atakasuvu a kulāla.
 U kimbai a'eshi a le tsara a wene wa,
 aku u votsuki atsuvu a le tsara a pana wa.
 Nala a lyai kapala n uyansa hal n ara.” ◇

⁹ Aku Dawuda danai:
 “Asaka abiki† a le a woko le utyangi,
 tsara a tadatsa
 a wushi kpam mavura a kaci ka ili i'ya a yain.

¹⁰ Asaka a'eshi a le a rumbana kotsu a wene wa,
 zuwa kucina ku le ku kelike
 adama a kadambula hal ubana.” ◇

¹¹ Aku n wecikei: An aza a Yahuda a rukpai vi, a rukpa la vi de bawu u'yangā? Ko kenu! Adama a da a yain unyushi u cingi, iwauwi i tuwa tā a asu u Awulawa, kpam nala vi wa zuwa tā aza a Isara'ila a yain malyon.

¹² Awulawa a wusha baci unā u shinga ushani adama a da aza a Yahuda a 'yuwain an Kashilā ka ciga ka wauwa le, a'ayin a da aza a Yahuda a gonoi a tuwai a wushi iwauwi yi, unā u shinga u le vi wa la tā ushani.

Iwauwi i Awulawa

¹³ Gogo-na n adā da ma dansa Awulawa. Kashilā ka dangasa mu tā n woko kasuki ubana a asu u de,

◇ 11:8 U.Ml. 29:4; Isha. 29:10. ◇ 11:10 Ishp. 69:22-23.

kpam ma yan ta agoni adama a manyan ma pige ma u naka mu n yain.

¹⁴ Ma ciga ta n zami ure u da ma zuwa aza a Yahuda a cigi ili i'ya eda Awulawa i'ari n i'ya, tsara a ure u nala vi n wauwa aza roku a le.

¹⁵ An Kashila ka kpatalakai aza a Yahuda kucina, u woko ta kaje ka Awulawa. Adama a nala Kashila ka doku baci ka yan tsije n aza a Yahuda, wa woko ta yavu u gonuko akushe a asuvu a uma.

¹⁶ A naka baci Kashila kajibi ka tsuwa ka kagita, tsuwa tsi gba tsa woko ta tsu ne. Kpam a naka baci Kashila alu a madanga, gba atyangi yi dem a ne a da.

¹⁷ Wa ta yavu a kapusa de atyangi a roku a madanga ma zayitum.† Eda Awulawa i'a ta tyoku u katyangi ka madanga ma zayitum ma ma gbonguroi a kakamba ma a gbaɓamgbanai a zuba u madanga ma shinga ma a kapusai atyangi a ne yi. Gogo-na i wusha ta ili i shinga i'ya i'ari i aza a Yahuda, tyoku da katyangi ka savu ka tsu tsara ilikulya i ne a madanga mi. ¹⁸ Adama a nala kotsu i goro atyangi a da a kapusai vi wa. Cibai, eda ya bana alu a madanga ma nala mi wa. Alu a ne a da a ka bana da.

¹⁹ Gaawan ya yawunsa ta i dana kapusa da a kapusai atyangi yi, tsara a gbaɓamgbana da a asu u le.

²⁰ Nala mayun da. Kapusa da a kapusai a da adama a da a 'yuwain uwushuku, eda tani adama a da i wushuki da i'ari pini ugbaɓamgbani. Kotsu i yain aradi wa, shegai i pana uwonvo u ili i'ya ya fuda ya gita.

²¹ Kashila ka kapusa baci atyangi a kagita a nala

yi, nala dem wa fuda wa kapusa da.

²² Gogo-na i wene wa de tyoku da Kashila ka tsu wenike asuvayali n tyoku da kpam wari shen. U tsu yanka ta aza da a asaka yi utono mavura. I lya baci kapala n urongo tyoku da wa wenike da ukuna u shinga, wa wenishike da ta ukuna u shinga u ne. I yan baci nala wa, wa kapa da ta a madanga mi.

²³ Aza a Yahuda a ka gono baci a wushuku n Kashila, wa gono ta u zuwa le a asu u da a'ari caupa vi. Wa ta n ucira u da wa yan nala.

²⁴ Eda Awulawa i'a ta tyoku u atyangi a madanga ma zayitum ma a kapai a kakamba aku a gbaɓamgbana i a zuba u madanga ma zayitum ma shinga ma mari n kami. Nala a tsu yansa ili wa! Shegai an u wokoi aza a Yahuda a'a ta tyoku u atyangi a madanga ma shinga mi, kpam a ka doku ta a ka gbaɓamgbana le n madanga ma a'ari caupa vi.

Kashila ka pana ta ama gba asuvayali

²⁵ Ama a va, ma ciga da ta i reve ili i usokongi i na yi, kotsu i reve an bawu i revei ili gba, kpam kotsu i yain aradi wa. Aza roku aza a Yahuda aryagbaji a da, shegai nala wa lya ta kapala hal she a shadangu kakuma ka Awulawa, aza da Kashila ka dangasai a ka tuwa a asu u Kawauwi.

²⁶ Kpam naha da Kashila ka wauwa gba aza a Isara'ila. Tyoku da Tagarada u Kashila u danai: "Kawauwi ka wuta ta a Sihiyona,* aku u takpa ikuna i cingi gba a asuvu a amaci a Yakubu.

* **11:26** Sihiyona kala ka dem ka Urishelima.

27 Ma yan ta kazuwamgbani ka na n ele n takpa baci unyushi u cingi u le.” ◇

28 Aza a Yahuda a 'yuwan ta uwusha Kadyanshi ka Shinga ki, adama a nala a wokoi tyoku u atokulalu a Kashila. Nala u gita ta tsara u banga da, eda aza da bawu i'ari aza a Yahuda. Shegai hal n ara aza a Yahuda yi alya Kashila ka dangasai, kpam wa ciga le ta adama a kazuwamgbani ka u yain n isheku i le Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu.

29 Kashila ka tsu sava da katakasuvu ka ne a asu u ama da u isa i n ili i'ya u naka le wa.

30 Caupa, eda Awulawa i'ari i 'yuwan ta upanaka Kashila. Aku a'ayin a tuwai a da aza a Isara'ila a 'yuwain upanaka Kashila, da u wenike da asuvayali a ne.

31 Nala dem gogo-na an aza a Isara'ila a 'yuwain upanaka Kashila, aku Kashila ka lyai kelime n u weniki da asuvayali a ne. Shegai tyoku da u yanka da vi, a'ayin a'a ta a utuwa a da wa wenike le asuvayali a ne.

32 Kashila ka ciga ta ka wenike asuvayali a ne a asu u ama gba, da i zuwai u gonuko le yavu aza a kuwa ku a'ali, kpaci a 'yuwan ta upanaka Kashila.

Icikpali ubana a asu u Kashila

33 Ya wa fuda wa ratsanaka utsari n kakiri n ureve u da Kashila kari n u da?

Ya wa fuda wa reve masheshi ma ne?

Ya wa fuda wa todugbuso ili i'ya wa yansa?

34 Tyoku da Tagarada u Kashila u danai,
“Ya revei katakasuvu ka Magono ma Zuba?
Ya wa fuda wa naka yi adooki?” ◇

35 “Uza roku u kopuku Magono ma Zuba ili i roku i'ya u kaṅa yi u tsupa ḍa?”

36 Kashilā ka ka yain ili gbā.

Aya uza ḍa u zuwai ili gbā i lyai kelime.

Ili gbā i woko tā tsara i naḱa yi tsupige.

U kaṅa tā tsu cikpala Kashilā hal ubana bawu utyoku! Ami.

12

Nakai kaci ka de asu u Kashila

¹ Ama a va, an u wokoi Kashilā kari n asuvayali ḍa i zuwai ma folo ḍa i naḱa kaci ka de a asu u Kashilā yavu eḍa uḍarāḱpa u ḍa, shegai uḍarāḱpa u ḍa wari n uma. Nakai kaci ka de i rongo uwu-lukpi n i zuwusi yi upana kayanyan. Naha ḍa u gain i lyaka Kashilā kayala a asuvu a atakasuvu a de. ² Kotsu i lyai kapala n i yanyi ili i'ya ama a likimba a na a ka yansa wa, shegai i gono i asaḱa Kashilā ka naḱa ḍa atakasuvu a savu. Pini nala, ḍa ya reve ili i'ya Kashilā ka ciga ḍa i yain: ya reve tā ili i'ya i lobonoi, n ili i'ya u tsu pana kayanyan, n tyoku ḍa ili yi i gain i woko.

³ Kashilā ka wenike mu tā ukuna u shinga, adama a nala n tonuko tā ya dem asuvu a de: kotsu vu bidya kaci ka vunu yavu vu la tyoku ḍa vari wa, shegai vu gono vu yawunsa mai, vu zuwa kaci ka vunu a unā u upityanangu u ḍa Kashilā ka naḱa vu.

⁴ Tsa tā n apashi ushani uḱolomgbonusu a ikyamba i te, kpam ko ka eni ka wa ka tā n manyan ma ne kau.

⁵ Nala dem, tsà t̄a ushani, shegai ya dem kapashi ka ikyamba ka Kawauwi ka, kpam ātsu dem tsà t̄a ūbolomgboni n uza n utoku.

⁶ Kashilà ka ne t̄a ya dem a asuvu a tsunu kune kau-kau ka wa yanka manyan. U n̄akà tsu baci ucira u ða tsa yan kūbari ku akani a ne, she tsu yansàka u ða manyan n gbà upityanangu u ða tsàri n u ða.

⁷ U n̄akà tsu baci ucira u gbashika, she tsu gbashika. U n̄akà tsu baci ucira u uwenishike, tsu wenishike.

⁸ U n̄akà tsu baci ucira u ugbamatangusu asuvu a ama, she tsu gbatangusu asuvu. U n̄akà tsu baci ucira u maneke, she tsu neke n katakasuvu ka te. Kashilà ka n̄akà vu baci ucira u utono n ama, she vu matsà vu yain u ða mai. Va panasa baci ama asuvayali, she vu yain u ða n ipeli.

Ahali a shinga

⁹ Ciga atoku n uciga u mayun. Kovo ili i cingi, aku vu kanà ili i shinga.

¹⁰ Cigamgbana tyoku ða uza n vangu u ne a gain a cigamgbana. Vu matsà vu wenike atoku karinga.

¹¹ Kotsu vu woko kawonvoli wa, shegai vu yain manyan cika. N̄akà kaci ka vunu gbà a asu u ugbashika Asheku.

¹² Lya kapala n ipeli kpaci v̄a t̄a n uzuwa u uma. V̄a baci n kadambula, she vu yain ahankuri. Vu yansa kavasumaco.

¹³ N̄akà ama a Kashilà i'ya a nambai. Vu wushi amoci aza ða a'ari Atoni a kuwa ku vunu.

¹⁴ Ama a zuwa vu baci vu soi mavura an v̄ari Katoni, vu yanka le unà u cingi wa, shegai vu gono

vu yanka le kavasu Kashilā ka zuwuka le unā u shinga.

¹⁵ Pele n ama ḏa a ka pele, kpm vu saḡ n ama ḏa a ka sa.

¹⁶ Dusuku ndishi n shinga n atoku a vunu, yan tsije n aza ḏa bawu a'ari ili i roku. Yan n araḏi wa, ko kpm vu bidya kaci ka vunu uza u ugboji wa.

¹⁷ Uza roku u yanka vu baci tsicingi, vu tsupa yi n tsicingi wa. Maṡsa vu yain ili i'ya ya dem bidyai i'ari mai.

¹⁸ Vu yain tyoku u ufuda u vunu vu rongo na ndishi n shinga n ama.

¹⁹ Aje a va, ama nusuka ḏa baci, kotsu i dana ya yan le mavura wa, shegai i vana Kashilā ka yan le mavura n asuvu a upan u ne. Magono ma Zuba ma dana ta a Tagarada u Kashila,
“Ma yan ta aza ḏa a nusai mavura.

Ma tsupa le ta a kaci ka ili i'ya a yain.” ◇

²⁰ Shegai i gono i yain ili i'ya Tagarada u Kashila u danai:

“Utukulalu u vunu wa pana baci kambulu, ly-atangi yi.

Wa pana baci kakuli, ne yi mini u soi.

Pini nala, ḏa wa pana uwono u ili i'ya u yanka vu.”

◇

²¹ Kotsu vu asaḡa tsicingi tsu lya vu wa, lya kaci ka tsicingi a asu u uyan tsishinga.

13

Panakai aza a tsugono

◇ 12:19 U.Ml. 32:35. ◇ 12:20 Tzg. 25:21-22.

¹ Panakai ngono n da ma lya tsugono a kaci ka de. Kashila ka koshi ka tsu naka uza ucira u tsugono, kpam aya u zuwai ngono n na mi a tsugono.

² Adama a nala aza da baci a 'yuwain utono mele ma gomunati, Kashila ka a 'yuwain upanaka. Kpam a ka ronuko ta kaci ka le mavura.

³ Aza da a ka yansa manyan ma shinga a ka pana uwonvo u ngono wa, shegai aza da a ka yansa ili i cingi alya a ka pana le uwonvo. Ili i'a la i'ya ya zuwa da i pana le uwonvo wa. Eda gai yanyi ili i'ya i'ari dere, kpam a ka cikpala da ta adama a ili i nala yi.

⁴ Magono kagbashi ka Kashila ka, kpam manyan ma ne ma u banga da. Shegai i yan baci tsicingi da ya pana uwonvo u ne, kpaci wa ta n ucira u da wa yan da mavura. A'ayin a da baci u zuwai ama a da a yain tsicingi a soi mavura, eyi katsumate ka Kashila ka.

⁵ Adama a nala u kana ta i toni gomunati, kpaci tyoku da ya katsa mavura u da la vi, kpam dem ili i'ya i'ari dere u uyan i'ya la vi.

⁶ I'ya dem i zuwai ya tsupusa utafa i'ya gai la vi. Ngono agbashi a Kashila a da, wushisa da a ka wushisa utafa tsara a lyai kapala n manyan ma Kashila ka zuwa le a yain.

⁷ Tsupa le gba ili i'ya a ka tono da: Tsupai gba icun i utafa. Naka le tsupige n karinga.

Cigai ama

⁸ Kotsu i asaka kutan ka i lyai a asu uza roku a kaci ka de wa. Ili i te i'ya i kana i yain koshi i'ya

i cigamgbana. Kpaci uza da baci wa ciga ama, u tono ta gba Mele.

⁹ Mele ma da, “Vu yain tsishankala wa. Vu wuna uma u vuma gbani wa. Vu boko wa. Vu zuwuka ili i ama a'eshi wa.” Shegai gba ili i naha yi i'a ta a asuvu a mele ma te ma ma danai: “Ciga uza u karen u vunu tyoku da va ciga kaci ka vunu.” ◇

¹⁰ Va ciga baci ama, va yanka le tsicingi wa. Adama a nala uciga u ama u da utono Mele mi gba.

¹¹ U kana ta i yain ili i na yi kpaci i reve ta icun i a'ayin a da tsari. A'ayin a da a gain i rikpanaka a alavu a de a yan de, kpaci gogo-na iwauwi i tsunu i la ta evu n a'ayin a da tsu gitai tsu wushuki.

¹² U woko ta yavu kayin ka yan de evu n ukotso, kpam kain ka wansa de. Adama a nala u gan ta tsu asaka uyansa ili i karimbi, aku tsu bidya iwunukatsu tsu shilakana a katyashi. ¹³ Adama a nala, tsu rongo a uyansa ili i tsunu dere, tyoku da ama a tsu yansa a katyashi. I rongo n tsicingi a asu u abiki a gbani wa. I soi she ma maka da wa. I yansa tsishankala wa. I shilakana sa n atoku a de wa. I yamgbana malyon wa.

¹⁴ Shegai i asaka Asheku Yesu Kawauwi u toni n ada, aku i asaka ufofuso u ure u utsara ili i cingi i'ya ya ciga.

14

Kotsu i yanka ama afada wa

¹ Wushai gba Atoni a Asheku, hal dem n aza da upityanangu u le bawu u gbamai. Kotsu i

◇ **13:9** Uwt. 20:13-15, 17; Adkp. 19:18.

nanamgbana n ele a kaci ka ili i'ya a ka wundya ko i'ā i shinga ko i cingi wa.

² Tyoku u na, a uwushuku u uza roku, wa lya t̄a ko icun i ilikulya i eni i'ya baci. Shegai uza d̄a bawu w̄ari n upityanangu u ugbami u tsu takuma inyama wa, she ili i'ya a cimbai koshi.

³ Uza d̄a u tsu takuma inyama kotsu u goro uza d̄a bawu u tsu takuma wa. Kpam uza d̄a bawu u tsu takuma kotsu u wundi yavu uza d̄a u tsu takuma u nusa t̄a wa, kpaci Kashil̄a ka wusha d̄e vuma u nala vi.

⁴ Va yanka kagbashi ka uza roku afada wa. Uzakuwa u ne u d̄a wa reve ko manyan ma shinga ma wa yan ko ma shinga ma wa. Ucira u Asheku u d̄a wa b̄anḡa agbashi a ne a yain ili i'ya i gain a yain.

⁵ Atoni a Asheku a roku a tsu yawunsa t̄a a dana kain ka roku ka pini ka ka lai a d̄a a buwai uwulukpi, aza roku kpam a tsu yawunsa t̄a a dana gb̄a a'ayin dere d̄a a'ari. Ya dem u d̄anḡas̄aka kaci ka ne.

⁶ Aza d̄a a tsu dana an kain ka roku ka lai a d̄a a buwai uwulukpi vi, yan d̄a a tsu yan nala tsar̄a a n̄aka Asheku tsupige. Aza d̄a a tsu lya ko ndya wa, yan d̄a a tsu yan nala tsar̄a a n̄aka Asheku tsupige, kpaci a tsu cikpa t̄a Kashil̄a kahu a lyai. Aza d̄a kpam bawu a ka lya ili dem, a ka ciga t̄a dem a zuwa Asheku a pana kayanyan kpam a cikpa Kashil̄a.

⁷ Adama a kaci ka tsunu a d̄a tsari n uma koshi wa, kpam adama a kaci ka tsunu a d̄a tsu kuw̄ai koshi wa.

⁸ Tsu yan baci uma, adama a Asheku a d̄a tsu

yain uma, k_pam tsu kuwā baci, adama a Asheku a dā tsu kuwāi. Adama a nala, ko tsu yain n uma ko tsu kuwā, a_tsu aza a Asheku a dā.

⁹ Ili i'ya i zuwai Kawauwi ka kuwāi k_pam u 'yāngai u wokoi n uma i'ya tsarā u woko Asheku a kaci ka akushe n aza a uma gbā.

¹⁰ Adama a nala, ndya i zuwai ya yansāka Atoni a Asheku afada? N_dya i zuwai vu goroi utoku u vunu? Kain ka tuwā t_a ka Kashilā ka yanka gbā tsunu afada.

¹¹ Kashilā ka dana t_a a Tagarāda u ne:
 “N yanka dā t_a kazuwamgbani m_pa n kaci ka v_a
 n da ya dem wa kudāngu t_a a kapala ka v_a.
 Ya dem wa dana t_a a kateshe m_pa Kashilā.” ◇

¹² Ya dem wa tonuko t_a Kashilā ili i'ya u yain n ili i'ya i zuwai u yain nala.

Kotsu i zuwa ama a tadatsa wa

¹³ U kanā t_a tsu asakā ukidāga atoku ugana. A unā u nala, i gono i yawunsa i doku i yain ili i'ya ya zuwa uza roku u tadatsa ko u rukpā a unyushi u cingi wa.

¹⁴ M_pa n 6olomgbono t_a n Yesu Asheku, k_pam adama a nala n reve t_a ilikulya i'a la i'ya i kpāḍai u gan ulya wa. Shegai uza u wushuku baci ili yi i gan wa, ili i nala yi i gan yi wa.

¹⁵ K_pam Katoni ka roku ka namgba baci asuvu adama a ili i'ya va lya, vu lya baci i'ya vu wenike uciga wa. Kotsu vu asakā ilikulya i'ya va lya i nangasa uza dā Kawauwi ka kuwāi adama a ne wa!

¹⁶ Kotsu vu asakā ili i'ya vu wenei i shinga i'ya, i woko i cingi a asu u aza roku wa.

◇ 14:11 Isha. 45:23.

¹⁷ Uza u yan baci kadyanshi a kaci ka tsugono tsu Kashilā,† a kaci ka mele ma ulya ko uso u ḍa u yain kadyanshi wa, shegai a kaci ka ukuna u maci u ḍa, nā ndishi n shinga, n mazāṅṅa ma Kulu Keri ku nākā ḍa.

¹⁸ Vu gbashika baci Kawauwi tyoku u nala va zuwa tā Kashilā ka pana kayanyan, ama kpam a ka wushunku vu tā n u ḍa.

¹⁹ Adama a nala, u kṅānā tā tsu maṣṣā tsu yain ili i'ya ya tuko ndishi n shinga kpam i'ya ya gba-matangu atoku.

²⁰ Kotsu vu nangasa manyan ma Kashilā adama a ili i'ya va lya wa. Gbā ilikulya i lobono tā ulya, shegai u gan wa vu zuwa baci uza roku u yain unyushi u cingi adama a ili i'ya vu lyai.

²¹ Kotsu vu takuma inyama ko vu soi ili i roku, ko kpam vu yain ili i roku wa, ya zuwa baci Katoni ka roku utaḍatsa.

²² Gbā ili i'ya baci vu wushuki n i'ya a ukuna u na vi aḍa n Kashilā. Ama a ka zāṅṅānā tā a yawunsa baci ili i'ya a ka yansa i shinga i'ya kpam bawu a'ari n malalā, ko kenu.

²³ Shegai a'a baci n malalā a kaci ka ili i'ya a ka lya, aku a lyai i'ya Kashilā ka wene le tā aza a unyushi, adama a ḍa bawu a wushuki an i'ari mai. Vu yan baci ili i roku i'ya bawu vu wushuki i'ari mai, unyushi u cingi u ḍa.

15

Zuwa utoku u vunu u pana kayanyan

¹ Atsu aza ḍa upityanangu u tsunu wari n ug-bami, she tsu yain ahankuri n Atoni a Asheku a ḍa upityanangu u le bawu u gbamai. Tsu maṣṣā tsu

zuwa le a pana kayanyan n u ɗa tsa zuwa kaci ka tsunu tsu pana kayanyan koshi.

² Tsu yawunsa a ili i'ya i lobono le, aku tsu ɓaṅga le a uyan ili i'ya a ka pana kayanyan.

³ Ko Kawauwi u yan ili i'ya eyi wa pana kayanyan utyoku u ne wa. Shegai tyoku ɗa Tagarada u Kashila u danai, “Aza ɗa a wisha vu mpa dem a wishai.” ◇

⁴ Gba ili i'ya a korongi a Tagarada u Kashila, korongu ɗa a korongi i'ya tsara a wenishike tsu. Tagarada u Kashila u tsu naka tsu ta akawunki, na ndishi n katakasuvu, tsara tsu yain n uzuwa u uma.

⁵ Kashila ka ka tsu naka tsu akawunki na ndishi n katakasuvu. Kvasu ka va ka u zuwa i dusuku ndishi n shinga n atoku a de a asuvu a utono u Kawauwi u de.

⁶ Aku gba de i ɓolomgbono a asu u te n kalagatsu ka te, i yain icikpali n unaka tsupige ubana a asu Kashila Tata u Asheku a tsunu Yesu Kawauwi.

Kadyanshi ka Shinga a asu u ama gba

⁷ Wushai atoku a de tyoku ɗa Kawauwi ka wusha da. Pini nala, ɗa Kashila ka wusha tsupige.

⁸ N tonuko da Kawauwi ka woko ta kagbashi ka aza a Yahuda, tsara u wenike an kazuwamgbani ka Kashila ka yankai akaya a le icun kau-kau mayun da.

⁹ Kpam u tuwa ta tsara Awulawa a naka Kashila tsupige adama a iyali i'ya u pana le. Dere tyoku ɗa Tagarada u Kashila u danai:

“Ma cikpala vu ta asuvu a Awulawa.

Ma shipa ta ishpa i icikpali i kala ka vunu.” ◇

¹⁰ Tagarāda u Kashilā u doku tā u danai:
 “Panai kayanyan, edā Awulawa,
 kaḅolo n ama a ne aza a Yahuda.” ◇

¹¹ Tagarāda u Kashilā u doku tā dem u danai:
 “Cikpalai Magono ma Zuba gbā de Awulawa.
 Cikpala ni, gbā de ama a likimba.” ◇

¹² Aku Ishaya matsumate u danai:
 “Uza roku asuvu a kuwa ku Dawuda Magono wa
 tuwā tā,
 wa Iya tā tsugono a kaci ka Awulawa gbā,
 kpam a ka zuwa tā uma u le ara ne.” ◇

¹³ Kvasu ka vā ka Kashilā, uza da u tsu naka
 uzuwa u uma, u shadangu da n upana kayanyan
 ushani na ndishi n shinga a asu u upityanangu
 n eyi. Aku uzuwa u uma u de u lyai kapala n
 ugbonguro a ucira u Kulu Keri.

Bulus dansai a kaci ka manyan ma ne

¹⁴ Ama a vā, n reve tā i'a tā ushadangi n ukuna u
 shinga. N reve tā i'a tā n ureve u da u gain i yain n
 u da, n reve tā kpam ya fuda tā ya wenishike atoku
 a de.

¹⁵ Shegai n koronku da tā karara a ukuna u ili
 i'ya ma ciga da i ciba. N yan tā ili i nala yi adama a
 da Kashilā ka yanka mu tā ukuna u shinga,

¹⁶ kpam u naka mu manyan ma uwoko kagbashi
 ka Yesu Kawauwi a asu u Awulawa. N gbashika tā
 Kashilā a asu u uwenishike Kadyanshi ka Shinga
 ka ne. N woko tā yavu katarakpi† tsara Awulawa
 a woko ufarakpa u da Kashilā ka wusha; wata,
 ufarakpa u da Kulu Keri ku gonukoi uwulukpi.

17 Adama a nala, n zangana ta adama a ili i'ya n yankai Kashila a asu u Yesu Kawauwi.

18 Ma dansa ukuna u roku wa, she ili i'ya Kawauwi ka yain a asu u va an n tonoi n Awulawa a panaka Kashila adama a ili i'ya n danai n i'ya n yain.

19 Kpam a panaka ta Kashila adama a ucira u iryoci n ikunesavu i'ya a wenishei, kpam n adama a ucira u Kulu Keri. N yan ta kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga a Urishelima† hal gba ukyawan a kaɓon ka Ilirikun, kpam nala n kotsoi kuɓari ki ko nte wa.

20 N tsu ciga ta n yain kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga a asu u da bawu kotsu ama a panai ukuna u Kawauwi, kpaci ma ciga n mai a asu u da uza roku u gitai wa.

21 Tyoku da Tagarada u Kashila u danai da:
 “Aza da bawu kotsu a tonukoi ukuna u ne, a ka wene ta,
 aza da kpam bawu a panai ukuna u ne, a ka reve ta.” ◇

Bulus wa ciga u ba u kondo Roma

22 Manyan ma na mi ma tsu rongo mu ta ukangusu n ba n kondo da.

23 Gogo-na n kotso de manyan ma va gba a asu u na vi. Mari ma ciga da ta uwene caupa.

24 Mpa pini a afofi tsara n bana a kaɓon ka Asabaniya, a'ayin a da baci ma yan nwalu mi, ma batsa ta a Roma. A'ayin a da baci n panai kayanyan ka ndishi n ada kenu, i banga mu n kana ure.

25 Shegai kahu n wene da vi, she n wala ve a Urishelima tsara n banka Atoni a da a'ari de kune.

²⁶ A'uwa a Atoni a da a'ari a kaƙon ka Masi-daniya n ka Akataya a naka de ikebe yaa tsara a banga ama a Kashila aza a unambi a da a'ari a Urishelima. ²⁷ A pana ta kayanyan ka uyan nala, shegai wa ta dem yavu a tsupa kutan, kpaci Awulawa a wusha ta ili i shinga i kulu ku Kashila a akere a aza a Yahuda.

²⁸ N kotso le baci unaka kune ku na ki, ma kondo da ta aku n wura ubana a Asabaniya.

²⁹ N reve ta n rawa baci ara de, Kawauwi ka zuwuka mu ta unu u shinga u pige tsara n zuwuka da.

³⁰ Ama a va, ma folo da a asuvu a kala ka Asheku a tsunu Yesu Kawauwi i bolomgbono na mpa a manyan ma va a asu u uyan kavasubana a asu u Kashila adama a va. Yanyi nala adama a uciga u de ara va u da Kulu Keri ku naka da.

³¹ Yanyi kavasubana a aza da a'ari a kaƙon ka Yahuda, aza da bawu a wushuki n Yesu Kawauwi, kotsu a ne mu usan wa. Yanyi dem kavasubana a da ama a Kashila a da a'ari a Urishelima a yain mazanga adama a ili i'ya n yanka le tsara n banga le.

³² Kashila ka wushunku mu baci nala, ma tuwa ta ara de n mazanga, kpam ukondo u va ara de wa zuwa mu ta n pana kayanyan kpam u woko mu uwunvuga.

³³ Gogo-na asaka Kashila, uza da u naka tsu ndishi n shinga, u rongo n ada gba de. Ami.

16

Bulus danasai aje a ne

¹ Ma t̄a n ukuna u shinga u da ma dansa a kaci ka Fibi, uka u da wa gbasha a kuwa ku Atoni† a Kankiriya.

² Ma folo da t̄a i wushi yi a asuvu a Asheku tyoku da ama a Kashila a tsu yan. Banga ni a ure u da dem ya fuda ya banga yi, kpaci u banga mu t̄a u banga kpam ama roku ushani.

³ Danaasai Bilikisu n Akila, aza da a yain manyan kaɓolo na mpa tsara tsu gbashika Yesu Kawauwi.

⁴ A yan t̄a gbam evu n ukpa tsara gai a banga mu. N cikpa t̄a cika, kpam gba a'uwa a Atoni a Awulawa a cikpa le t̄a dem.

⁵ Danaśaka numu dem Atoni a da a tsu gawun-susa a kuwa ku le.

Danaśaka numu macigi ma va Abainita. Aya Katoni ka kagita a kaɓon ka Asiya.

⁶ Danaśai Meri,† uza da u yanka da manyan cika.

⁷ Danaśai ama a va Andaraniku n Juniya, aza da a uwai a kuwa ku a'ali kaɓolo na mpa. A woko t̄a Atoni kahu mpa, kpam asuki a naka le t̄a karinga.

⁸ Danaśai Ampiliya, macigi ma va ma, uza da wari uza u Asheku.

⁹ Danaśai Urubana, uza da u gbashikai Kawauwi kaɓolo n aṣu.

Danaśai macigi ma va Isataki.

¹⁰ Danaśai Abali, uza da u wenikei mayun da wa tonon Kawauwi.

Danaśai Aristobulu n aza a kuwa a ne.

¹¹ Danaśai Hiridiyon vuma u va.

Danaśai Narikisa n aza da a'ari a kuwa ku ne, aza da a'ari aza a Asheku.

¹² Danaśai Tarafina n Tarafusa, aka da a yankai Asheku manyan cika.

Danaṣai macigi ma va Barasisa, uka roku uza da u yankai Asheku manyan cika.

¹³ Danaṣai Rafu, kagbashi ka Asheku ka ka shinga, kpam i danaṣa mma u ne, wa ta tyoku u mma ara va.

¹⁴ Danaṣai Asinikirita, n Filiguna, n Hamisa, n Baturoba, n Hama, kpam dem i danaṣa Atoni a da a'ari kaḅolo n ele.

¹⁵ Danaṣai Filologus, n Juliya, n Niriya n utaku u ne, n Ulimifa n gba ama a Kashila a da a'ari n ele.

¹⁶ Damamgbanai n uciga u Kawauwi.

Gba Atoni a a'uwa a Atoni a Kawauwi a ka danaṣa da ta.

Kadyanshi ka makorishi

¹⁷ Ama a va, ma folo da i kirana n ama da a ka tuko upecene n aza a uzuwa ama utadatsasa, n a wenishiki ili i roku kau a uwenishike u da i wushai. Yanyi dan n ele!

¹⁸ Aza da a ka yansa nala Asheku Kawauwi ka tsunu aya a ka gbashika wa, shegai ili i'ya ya zuwa le upana kayanyan i'ya koshi a ka yansa. A tsu yinsa ta ama da bawu a revei icun i ikuna i cingi i na a asu u uyansa ka le kadyanshi ka shinga ka shinga n icikpali i kaḅan.

¹⁹ Gba Atoni a pana ta a da i naka ta Asheku karinga, adama a nala n yan ta mazanga adama a de. Shegai ma ciga ta i yain ugboji a ili i'ya i'ari i shinga, kpam kotsu i yain ili i roku n ukuna u cingi wa.

20 Kashilā uza ḏa u tsu tuko ndishi n shinga, wa ɓarakpa wa, wa lya ta kaci ka Kanangasi.* U naka ḏa ucira a kaci ka ne.

N yan ta kvasu ukuna u shinga u Asheku a tsunu Yesu u rongo n aḏa.

21 Timoti uza ḏa wa yan manyan kaɓolo na mpa wa danaṣa ḏa ta. Ama a va Lusiya, n Yason, n Susibita a ka danaṣa ḏa ta dem.

22 Mpa Taritiya, uza ḏa korongi ili i na yi i'ya Bulus tonuko mu n korongu vi, ma danaṣa ḏa ta dem a asuvu a Asheku.

23 Gayu wa danaṣa ḏa ta dem. U wusha mu ta kpm u wusha ta dem Atoni a kuwa ku ne.

Erasutu kazuwi ka ikebe ka ilyuci, n Kawuta kaje ka tsunu a ka danaṣa ḏa ta dem.

[
24 N yan ta kvasu Asheku a tsunu Yesu Kawauwi u wenike gba de ukuna u shinga u ne. Ami.]†

Kvasu ka icikpali

25 Asaka tsu naka Kashila tsupige! Wa fuda ta wa zuwa ḏa i shamgba n ucira a upityanangu u de, tyoku ḏa Kadyanshi ka Shinga ka danai. Akani yi a ḏa ukuna u Yesu Kawauwi n afoɓi a ḏa Kashila ka sokongi caupa.

26 Shegai gogo-na ikorongi i nsumate i zuwa le ta a revei ukuna u mayun vi a kateshe. Kpm Kashila, uza ḏa bawu wa kuwa, u dana ta a ka zuwa ta gba iyamba a reve n akani a na yi, tsara a wushuku kpm a gorimuko yi.

* 16:20 Kanangasi; wata, “Shetan” kala ka dem ka Kalapansi.

† 16:24 Akorongi a cau a roku aza ḏa a purai a tagarada u Aza a Roma a kalatsa ta makpanda ma 24.

²⁷ Asaka Kashila, uza da aya koshi wari n kakiri,
u wushi tsupige a asu u Yesu Kawauwi hal ubana
bawu utyoku. Ami.

**Kazuwamgbani ka savu n Tsikimba n a6on a
da a dangasai a kazuwamgbani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010